

رفیع الله ستانګزی د انجینر محمد جمیل ستانګزی زوی، په کال ۱۳۶۵ لېږديز-لمريز کې د لوګر ولايت محمد آغې والسوالۍ د مغل خېلو په کلي کې زېږېدلی او په کال ۱۳۸۶ لېږديز-لمريز کې د کابل ښوونې او روزنې پوهنتون، ژبو او ادبياتو پوهنځي،

پښتو څانګې نه فارغ شوی.

د ژباړن چاپ شوي آثار:

۱- د ژباړې فن

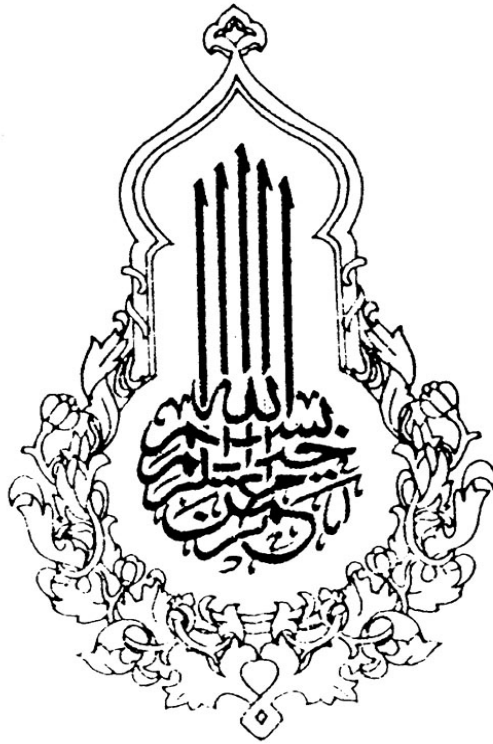
۲- قرآن او تخنیک «همدا اثر»

ناچاپ:

۱- ذهني پياوړتيا (ژباړه)

۲- د ژباړې فن (له نويو ډېرونو سره)

Ketabton.com

قرآن او تفسیر

د صميم ادبي ټولنې يادښت

«قرآن او تخنيک» د هغه ګلالي کتاب نوم دی، چې ګران رفيع الله ستانکزی پښتو کړی. د دغه کتاب ليکوال شعبان دوغن دی، چې د اسلامي نړۍ له لويو ليکوالو څخه دی. په دغه کتاب د قرآن او تخنيک د تړاو په اړه هر اړخيز بحث شوی او دا پکې ښه په ډاګه شوې، چې قرآن او تخنيک څومره يو له بل سره نژدېوالی لري. د کتاب پر منځپانګې ځکه له ډېر بحث نه تېرېږم، چې د ګرانو لوستوالو هغه تلوسه چې د کتاب په اړه يې لري، کمه نه شي او په پوره مينه او په ډېره لېوالتيا او تلوسې سره يې تر پايه پورې ولولي، خو دومره به ووايم، چې دغه کتاب ډېر ګټور او په زړه پورې دی او هر چاته بويه، چې يو ځلې يې اړو مرو ولولي. صميم ادبي ټولنه وياړ لري، چې د داسې يو غوره او په زړه پورې کتاب په خپرولو لاس پورې کوي.

ګران رفيع الله ستانکزي ته د دغه ارزښتناک اثر د خپراوي مبارکي وايي او په را تلونکي کې ورته د لاپرمختياوو او د ډېرې حوصلې غوښتنه کوي، خو پر پښتو ژبه دې ته ورته نور غوره او ارزښتناک کتابونه هم ولوروي.

په مينه او ادب

صميم ادبي ټولنه

کابل \ افغانستان

د کتاب ځانگړنې

د کتاب نوم : قرآن او تخنیک

لیکوال : شعبان (دوغن)

ژباړن: رفیع الله (ستانکزی)

خپرنډوی : صمیم ادبي ټولنه

چاپ شمېر : زرتوکه

د خپرونو لړ: ۲۳

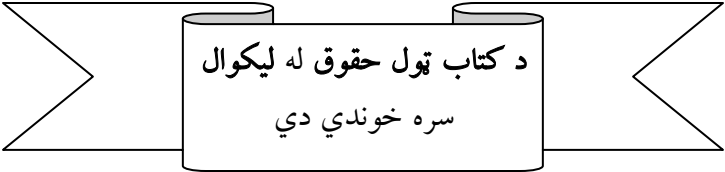
چاپ نېټه : ۱۳۸۷ لېږديز _ لمريز

کمپوز او ډیزاین : عبدالله (وردگ)

د ژباړن د ټېلېفون شمېره : 0700308908

برېښنالیک :

rafiullah.stanikzai@gmail.com

د کتاب ټول حقوق له لیکوال
سره خوندي دي

ډالۍ

د نړۍ هغو ټولو مسلمانانو ته، چې اسلام يې په کره مانا پېژندلی!

خپلې درنې کورنۍ ته! چې په ټوله اسلامي مينه يې روزلی يم.

د هېواد هغو عالمانو ته، چې اسلام يې په بشپړه توګه پېژندلی او نورو
ته يې په کره بڼه ورپېژني.

رفيع الله (ستانکزی)

نيوليک

سرليک

مخکڼه

- ۱- له سمندر څو سيبی ا
- ۲- قرآن او تخنيک ح
- ۳- داسې کتابونو ته څومره اړتيا ده ر
- ۴- سريزه ط
- ۵- په دې کتاب کې به تاسې څه شی ولولئ؟ ا
- ۶- پيلامه ۵
- ۷- حضرت محمد (ص) د موندنو په اړه څه وايي؟ ۸
- ۸- آيا قرآن کریم برېښنا ته اشاره کړې؟ ۱۱
- ۹- آيا بې ساه مخلوق خبرې کوي؟ ۱۵
- ۱۰- آيا قرآن کریم له ليردېزو توکو بحث کړی؟ ۱۸
- ۱۱- لومړنۍ بېړۍ چا جوړه کړه؟ ۲۲
- ۱۲- د پرې شوي لاس بيا ورگنډل ۲۶
- ۱۳- مړي ژوندي کېږي ۲۸
- ۱۴- د ځمکې گردوالی ۳۳
- ۱۵- آيا قرآن کریم له اتم څخه بحث کړی دی؟ ۳۶
- ۱۶- بيا څنگه ژوندي کېږو؟ ۴۰
- ۱۷- انسانانو الوتل له چا زده کړل؟ ۴۴
- ۱۸- اتوم بم ته د قرآن کریم اشاره ۴۸
- ۱۹- د اوسپنې ويلې کېدل مو له چا زده کړل؟ ۵۱
- ۲۰- قرآن کریم سپوږمۍ ته پر تگ گډېدلی ۵۵
- ۲۱- د اباييل له آلتونکو د نيوترون تر بڼه ۵۹
- ۲۲- هغه اور چې ونه سوځېده ۶۳
- ۲۳- د موسی (ع) امسا ۶۷
- ۲۴- پايله ۷۲

له سمندر خو سپی

د اسلام مبارک دین په کوم ځانگړي قوم، سیمې، وخت، ژبې او توکم پورې اړوند ندی؛ بلکې ټول انسانیت او جنیات د رسالت له لومړۍ شپې څخه د قیامت تر ورځې ددې سپېڅلي دین له خوړو څخه خوند اخیستلی شي.

اوس چې رسول الله (ص) زموږ ترمنځ نشته؛ نو الله تعالی دا مسؤلیت دهغه امت ته مخ کړی دی، چې اسلام ته خلک راوبولي، دین او نور دین او امت ته اړین علوم؛ لکه ساینس او تکنالوژي هر قوم ته د هغوی په ژبه ورسوي او دنورو له ژبو خپل قوم ته اړین توکي راوژباړي.

دا پر مسلمان فرض ده، چې اسلام د هرې ژبې، هرې سیمې او هر توکم لرونکو ته ورسوي او هغه علوم زده کړي چې مسلمانان پرې له سیالانوسره سیالي وکولی شي؛ نو دا فریضه پرته لدې چې دا دین د هماغوی پر ژبه وژباړو او پرې پوه یې کړو او یا له نورو ژبو خپلې ته څه راواړوو په بل ډول نه ادا کېږي. دې موخې ته رسېدل پر موږ فرض دي او دې موخې ته د نورو د ژبو له یادولو او پر نورو ژبو د دین له ژباړې پرته نشو رسېدلی؛ نو آیا له دې څخه په ډاگه نه ښکاري، چې په هره ټولنه کې د محمدي امت پر یو ټولي د نورو ژبو یادول او نورو ژبو ته د دین ژباړل فرض دي؟ رسول الله فرمایي: ((که یو آیت مو هم زده وي؛ نو زما لخوا یې نورو ته ورسوئ.)) نو کله چې زموږ د نورو ژبه زده نه وي او خپل معلومات ونه ژباړو؛ نو د رسول الله دا امر به څرنگه پر ځای کړو؟

د اصولي فقهې یوه قاعده ده، چې ((مالا یتیم الواجب الابه فهو واجب)) یعنې د یو واجب کار د ترسره کولو لپاره، چې د کوم شي یا کار ترسره کول شرط وي؛ نو ددې شرط ترسره کول یې واجب دي.))

هم دیني علوم او هم د اړتیا تر حده دینوي یا بشري علوم پر هر نارینه او ښځینه فرض دي او ډېر علوم د نورو په ژبو کې دي؛ نو دا پر مسلمانانو فرض دي، چې دا علوم خپلې ژبې ته راوژباړي.

الله ج موږ ته امر کړی دی، چې د اسلام سپېڅلی دین نړیوال کړو، لارښوونې، مکتبې او ځانگړتیاوې یې خلکو ته روښانه کړو؛ نو کله چې موږ دا لارښوونې او ځانگړتیاوې په نورو ژبو ونه ژباړو یا یې ځانته راونه ژباړو؛ نو څنگه به دین نړیوال او نورو ته معرفي کړو؟ رسول اکرم ص دهغه وخت له ظروفو سره سم ژباړونکي درلودل او صحابه و ته یې امر کړی و، چې نورې ژبې زده کړي. ښه بېلگه یې حضرت زید دثابت زوی دی رسول الله ورته

امر کړی و، چې دهغه ژباړن په توگه کار وکړي او د نورو ژبې په ځانگړې توگه سریاني ژبه زده کړي.

رسول الله ص فرمایي چې (من عرف لغة قوم امن شرمهم) یعنی: څوک چې دکوم قوم ژبه زده کړي نو له شر څخه یې په امن شو.

ژباړه ، خلکو ته دین رسول ، له نورو ژبو گټور دیني او بشري معارف خپلې ژبې او خلکو ته را اړول، یوه دیني او ملي فریضه ده او ښکاره خبره ده، بلنه هغه وخت ښه کیږي، چې دین پر نورو ژبو وژباړل شي .

په نصوصو کې راځي څوک چا ته کومه ښه لار، ښه کار او ښه وینا ور وښيي نو تر څو چې په دې وینا، کار او لار عمل کیږي؛ نو دی یې په اجر کې شریک دی.

که له بلې ژبې څخه د طب، ساینس یا بل کوم گټور کتاب وژباړو او خلک ترې گټه پورته کړي؛ نو تر پایه ددې خدمت اجر راکول کیږي. دا یو خدمت دی او رسول الله (ص) فرمایي: ((خير الناس من ينفع الناس)) تر ټولو غوره شخص هغه څوک دی، چې نورو ته یې گټه ورسېږي.

په احادیثو کې دا ډول خدمتونو ته د جاريه صدقې نوم ورکړل شوی چې اجرونه یې تلپاتې دي

په لنډه توگه ویلی شو، چې نورو ته د اسلام رسول، د دیني او بشري علومو(ساینس، تکنالوژۍ، طبیعت او...) زده کړه پر هر نارینه او ښځینه مسلمان فرض دي او دا له ژباړې پرته ناشونې ده؛ نو د دې فورمول له مخې د هرې هغې وسیلې کارول فرض دي، چې فرضو ته له هغې پرته رسېدل ناشوني وي؛ نو ژباړه هم فرض کفایي ده.

له نېکه مرغه په دې وروستیو کې په افغانانو او په ځانگړې توگه په پښتنو ځوانانو کې د ژباړې کلتور دود شوی، ډېرو دردمنو خپلو پښتنو مسلمانو ورونو ته، چې علمي ځولۍ یې د سیمې د نورو ژبو دغږېدونکو په انډول تشې دي؛ گڼ گټور کتابونه وړاندې کړي دي، له دې با احساسه، وښو، پر دین او هېواد مټینو ځوانانو څخه یو هم گران رفیع الله ستانکزی دی، چې یو ډېر علمي او گټور کتاب یې قرآن او تخنیک (چې همدا اوس ستاسې په لاس کې دی) پښتو ته راژباړلی پدې کتاب کې د څو هغو ساینسي پرمختگونو یادونه شوې، چې قرآن ۱۴۰۰ کاله وړاندې ورته اشاره کړې خو بشر یې نن په کشف وتوانېد، الله (ج) یو حقیقت ته اشاره کړې د استعارې په بڼه فرمایي، چې قرآن بحر دی او هره ویاله ترې له خپل ظرفیت سره سمې اوبه بېلوي یعنې دا د علومو او معلوماتو یو ژور سمندر دی، چې هرڅوک ترې دخپلې پوهې په کچه اخذ او برداشت کوي.

يو لوی امام فرمايي : جميع العلم فى القرآن لکن — تقاصر عنه افهام الرجال. يعنى ټول علوم په قران کې دي؛ خو د خلکو د پوهې کچه ترې کمه ده. زما باور دى، چې د دې او دې ته ورته نورو کتابونو په لوستلو به (په قراني تعبیر) هغه کفار چې زړونه يې د ړانده تعصب د ناروغۍ تورو پردو پوښلي نه وي ايمان راوړي، دنورو آسماني کتابونو د خاوندانو يقين به پياوړى، دکمزورو مومنانو ايمانونه به پياوړي او اهل کتاب به شک ونکړي. ما دا کتاب ولوست رښتيا دا دي، چې ډېر مې خوښ شو، منځپانگه او د ژباړې لهجه يې ډېره خوږه او په زړه پورې ده. د ژباړې ښه صفت يې دادى، چې ژباړن ټکي پر ټکي ژباړه نه ده کړې او د الفاظو په هوسۍ پسې يې آس ندی ځغلولی. ده هڅه کړې، چې مفهوم راوژباړي او لوستونکو ته معنا وړاندې کړي.

زه په داسې حال کې چې تاسې ته د دې کتاب د لوستلو سپارښتنه کوم گران ستانکزي ته، چې بېشکه لاهم تنکى ځوان دى، دې دردېدلې ټولنې او له هر لوري غشوته مخامخ دين (اسلام) ته د نور خدمت او زيار توفيق غواړم . هيله لرم، چې د حالاتوختک به د ده د هوډ پرسندان اغيز ونکړي .

درناوى

محمدحسن حقيار

کابل، ۱۳۸۷ هجري لمريز د سلواغې ۱۷ مه

قرآن او تخنیک

قرآن او تخنیک د گران رفیع الله ستانکزي یوه داسې ارزښتمنه ژباړه ده، چې د قرآني علومو د پوهاوي یوه مهمه او ضروري کړۍ بلل کیږي. د قرآن پېژندنې په برخه کې یوه مهمه موضوع د قرآني حقایقو اثباتول دي، د قرآني حقایقو د اثبات لپاره د هغو دلایلو او براهینو راوړل مهم او لازمي دي کوم چې بني بشر (که هغه مسلم وي یا غیر مسلم) پرې د عقل او بصیرت په سترگو قناعت وکولی شي. هغه څه چې بني بشر پرې قناعت کولی شي هغه په مشاهداتو او محسوساتو باندې د دلایلو بیانول دي (دلیل مشهود) او (دلیل محسوس) راوړل روایت ته قوت او منطق وربښي او ترینه انکار کول نا ممکنه کوي. کله چې دلیل او منطق په روایت کې موجود وي او بیا څوک ترینه انکار کوي، له عقل څخه منافي عمل بلل کیږي. هغه څوک چې د منطق، عقل او بصیرت خاوند وي هغه به کله هم له علمي او عيني حقایقو څخه منکر نشي.

د خدای (ج) پیغمبر (ص) د مکې کفارو ته د الله کلام او قرآني معجزات بیانول او رنگارنگ دلایل یې ورته د خدای (ج) د کلام او پیغامونو د حقانیت په اړه بیانول؛ نو هغوی له باطني اعتراف سره سره بیا هم ترینه انکار کاوه، نو همدا و، چې خدای (ج) ورته وویل، چې دوی د عقل، سترگو او غوږونو باوجود بیا هم ناپوه، پانده او کاڼه دي.

((لهم قلوب لا یفقهون بها و لهم آذان لا یسمعون بها و لهم اعین لا یبصرون بها اولیک کالانعام بل هم اضل اولیک هم الغافلون)) ترجمه: دوی ماغزه او عقل لري، خو تعقل پرې نه شي کولی، دوی غوږونه لري، خو پرې اورېدلی نه شي، دوی سترگې لري، خو پرې لیدلی نه شي، دوی د څارویو په څېر دي، بلکې تر هغه هم بدتره دي، دوی غافلان دي.

د قرآن او تخنیک کتاب، د قرآني حقایقو د اثبات لپاره یوه ډېره مهمه او ګټوره هڅه ده، د حق او باطل په جنګ کې د اسلامي دعوتګرانو او دیني مبلغینو لپاره د دې کتاب لوستل او لرل ډېر ضروري بلکې حتمي ده.

ښاغلي ستانکزي په روانه او آسانه پښتو د قرآن او تخنیک کتاب وژباړه او د مقدس ذات د سپېڅلي کتاب د فهم د آسانه کولو یو مهم واجب یې ادا کړ.

زه باور لرم چې ژباړن به د دیني علومو د نورو کتابونو په ژباړې کې خپل زیات زیار او تلاش جاري وساتي او ډېر نور کتابونه به پښتو کړي.

پدې هم پوره باور لرم، چې یوه ورځ به داسې هم راځي، چې د حق د واقعي پلویانو له لورې به د خدای (ج) کلمه او د الله جل جلاله دین تر ټولو لوړ او عالي مقام ته رسیږي، ولو که تر ټولو

وره او مستضعفه ډله يې تر شا وي، ځكه چې د حق كلام هميشه لوړ او بلند دی ((وكلمة الله هي العليا)).

پدې هم باور لرم، چې باطل د حق په وړاندې له پښو غورځيدونكی دی، ولو كه د زمانې تر ټولو مستبد او ابليسې استكباري لښكرې يې هم تر شا ولاړې وي، ځكه چې دا د الله (ج) وعده ده ((ان الباطل كان زهوقاً)).

نو چې داسې ده بيا خو د حق په لار كې حكيمانه او مدبرانه جهاد په كار دی، داسې جهاد چې د اسلام سپېڅلی برم بيا راژوندی او د ټول انسانيت عروج پكې نغښتی وي، هغه عروج چې ټول انسانيت ته نيكمرغي، بريا، پرمختگ، سوكالي، مينه، وحدت، اطمینان او پاكي ور وښي. د اسلام عزتمآب دين او الهي مقدس احكام يوازينی وسيله ده، چې دا هر څه راوړلی شي او بس. هغه مهال، چې د خدای (ج) حبيب محمد صلى الله عليه وسلم له يوه غاره راووت او ټول بشریت ته يې د نجات، بريا، صميميت، مينې، اتحاد، زړه سوي او ترحم رڼا راوړه، نړۍ د جهالت له تبارو څخه نجات وموند، ځكه چې هغه مبارك حضرت، دين د حكمت، تدبير او الهي نور په وسېلې گمراه او سرگردانه بشریت ته ورساوه، نن هم بشریت د هوس او جهالت په ږندو تبارو كې لالهند، گمراه، سرگردان او ذليل دی او نجات غواړي. بشریت ته نجات په وينو نه په ترحم باندې كيږي.

نور به خبره پدې لنډه كړم، چې بس سليم عقل پكار ده؛ تر څو مسلم امت د قرن له دې ((بلاگانو)) او آفتونو وژغوري، د بلاگانو سره جنگ د وينو ويالې او مسلسل هلاكتونه نشي گټلی، بس عقل او تدبير غواړي. له جليل رب څخه اول ځان او بيا ټولو ته سليم عقل او حكيم تدبير غواړم. خدای دې زموږ زړونه په الهي نور روښانه كړي. د ښاغلي رفيع الله ستانكزي پر ژباړې قضاوت د ټولو لوستونكو حق بولم، بس داسې بوله چې ماته دا كتاب او ژباړه ډېره ښه ښكاري، حتماً يې ترپايه ولولئ.

په درنښت

محمد آصف ننگ

پكتيكا، افغانستان

د مرغومي ۲۰مه، كال ۱۳۸۷

داسې کتابونو ته څومره اړتيا ده؟

د ډېرې بد مرغۍ ځای دی، چې تل زموږ فکرونه د وخت سیاسیتونو پورې تړلي وي؛ په دې مانا د هرې مفکورې حکومت، چې د ګلۍ واګې په لاس کې واخلي موږ ورسره سم مټې رانغاړلي وي او د همغوی له پالیسۍ سره سم خپل قلم چلوو او لیکنې کوو، هېڅکله داسې فکر نه کوو، چې د قلم مانا یانې څه ما او تا ته خدای د څه لپاره استعداد راکړی، کوم مسوولیتونه لرو، بویه څه وکړو او څه کول په کار دي؟ دا او دې ته ورته خورا ډېرې خبرې دي، چې ویل یې په کار دي.

په هر حال داچې د کمونیستي رژیم په وخت کې څه لیکل کېدل، ورپسې د نورو حکومتونو پرمهال چا څه ډول لیکنې کولې او بیا د طالبانو په وخت کې څه وشول، دا به په خپل حال پرېږدو؛ ځکه هغه خبرې پوره وخت او ... غواړي زه یوازې د خپل ګران دین اسلام په اړه څه ویل غواړم. په دې مانا یو مهال طالبان پر دغه خاوره واکمنان شول او دا چې څه یې وکړل، هغه به تاریخ پوهانو او سیاست پوهانو ته پرېږدو؛ خو د هغوی په راتګ سره اسلام ته پاملرنه ډېره واوښته، دا چې په کوم ډول دا به بیا هم پر خپل حال پرېږدو؛ خو چې څنګه د طالبانو واکمني نسکور شوه، سم له واره له اسلام سره هم مخه ښه وشوه او تر ننه پورې دغه لړۍ لا روانه ده، دا چې آر لاملونه یې څه دي، پر دې به هم خبرې نه کوو؛ خو دومره ضرور ویلای شم، چې کله نا کله د یو شمېر وګړو فطرت همداسې وي. تاسې وګورئ اوس مهال څومره ډله ییزې خپرونې، خپرونې کوي او له څو کلونو راهیسې یې دغه ډګر تود ساتلای دی، هر ډول شیان یې، چې زړه وغواړي همغه خپروي او د بیان د ازادۍ په نامه یې په دغو غیرو اسلامي او له انساني کړنو څخه لرې خپرونو باندې ځان بوخت کړای دی. البته زما خبره ټولو رسنیو ته څیر نه ده؛ ځکه یو شمېر داسې خپرونې شته، چې لږ تر لږه د اسلام په نامه لږو ډېر څه خپروي.

په هر حال په ټول هېواد کې به سړی داسې ټلويزیوني چینل، راډیو، مجله او ورځپاڼه پیدا نه کړای شي، چې هغه دې یوازې اسلام ته ځانګړې شوې وي او اسلامي لیکنې دې خپرې کړي؛ خو اپوټه په فلمي نړۍ کې بیا دا شیان ډېر تر سترګو کېږي، آن اوس — اوس ځینې داسې ټلويزیونونه هم شته، چې سندرغاړي روزي؛ خو له بده مرغه بیا د اسلام په نامه څه نه پېژني، په داسې حال کې، چې دې نړۍ ته زموږ د راتګ آر لامل اسلام پالل، اسلام کول او اسلام ښوول دي.

یو مهال راسره دا ویره پیدا شوې وه، خدای مه کړه داسې نشي، چې موږ هم د ځینو په نامه اسلامي هېوادونو په څېر په نامه مسلمانان پاتې شو او که څوک زموږ په مخ کې لمونځ وکړي؛ نو ورته به وایو، چې یو مهال دغه کار زموږ نېکونو او نیاګانو هم کولو.

خو اوس چې کله مخ يوه خوا او بله خوا واپړو را واپړو؛ نو بېرته مو دغه فکر له ذهن څخه ووځي؛ ځکه لا داسې ځوانان شته، چې اوس هم له اسلام سره مينه لري، اسلام پالي او اسلام کوي. په داسې وخت کې، چې د ټولنې ډېری ځوانانو په شاوخوا لارو روان وي په هغې ټولنه کې يوازې پر ځان اسلام کول هم لويه خبره ده، نورو ته اسلام ور ښوول خو لا پر ځای پرېږده.

په هر حال ستاسې په لاس کې دغه پروت کتاب هم زموږ د روڼ او ارزښتناک دين يو کوچنی غونډې بېلگه ده، چې د مسلمانانو لپاره په کې ډېر څه شته، دا کتاب يو داسې اسلامي لارښوود، دی چې د ډېرو منکرو وگړو او له اسلامي چوکاټه بې لارو شويو ته د حقيقت لار ښوولای شي. تاسې به اورېدلي يا ليدلي وي، چې ډېری غير مسلمان وگړي د ځينو شيانو کشفول، لکه اوسپنه، سره زر، سپين زر، مس، تخنيک، پرمختگ، ژوند کولو لارې چارې او دې ته ورته شيان د ځان پورې تړي په داسې حال کې، چې ددغو ټولو شيانو په اړه الله (ج) نږدې څوارلس نيم سوه کاله پخوا په خپل بې جوړې او آسماني کتاب قرآن عظيم شان کې فرمايلي دي او د هرې خبرې وړاندوينه يې کړې ده. د لومړي ځل لپاره د تخنيک په نامه ښکارنده مسلمانانو کشف کړه، چې هغه ساعت و، ډېری غير اسلامي وگړو داسې گومان کاوه، چې مسلمانانو په دې څيز "ساعت" کې له جادو او سحر څخه کار اخيستی دی او يا يې په کې پيريان ايسار کړي دي؛ خو نن هماغه خلک هر څه د ځان پورې تړي.

رښتيا هم، چې اسلام ډېر لوی دين دی او د هر چا لپاره په کې د هغه له مسلک سره سم مواد شته. د اسلام مبارک دين مهرباني کوي، چې تاسې په ورځ کې له الله ج سره پنځه ځلې خبرې وکړئ؛ په دې مانا چې د الله ج عبادت وکړئ او لمونځ وکړئ؛ خو غير اسلامي نړۍ دا خبره اوس زباد کړې ده، چې د انسان په وجود کې يو ډول منفي زرات دي، چې د وخت په تېرېدلو سره د انسان سر ته خېژي او ورو ورو انسان ته د سر خوري ناروغي پيدا کوي او که چېرې په وخت سره د هغې درملنه ونشي؛ نو کېدون لري، چې د بدن د غړو د فلج کېدلو لامل شي او د رنځورپوهانو په وينا يې دغه ناروغي ته تر اوسه لا درمل نه دي پيدا شوي او يوازې يو درمل لري، چې هغه خاوره ده؛ يانې وايي که چېرې څوک په دغې ناروغي اخته شو، هغه کس دې تر لسو دقيقو پورې پر ځمکه سر کېږدي، البته يوازې تندي. دوی وايي ځمکه يا خاوره يو ډول مثبت چارجونه لري، چې د تندي همدغه منفي چارجونه، چې د انسان د سرخوړۍ لامل کېږي له منځه وړي؛ خو لا اوس هم په دې نه دي گروهمند شوي، چې اسلام ددغو ټولو شيانو وړاندوينه سوونه کاله وړاندې کړې وه او لا اوس هم په خپل کفري نيلي آس سپاره دي. همداسې د اسلام نورې برخې هم در واخله.

په هر حال دغه کتاب، چې د پښتو ژبې تکړه ليکوال او لاس بري ژباړن رفيع الله ستانکزي ژباړلای، ډېر گټور، ارزښناک او د لوستلو وړ دی، زما په اند ددغه کتاب لوستل ټولو مسلمانانو

ته اړين دى؛ ترڅو په هغو حقيقتونو خبر شي، چې تر اوسه پورې لا نه دي خبر او دوى هم داسې فكر كوي، چې د پورته شيانو يا توکو كشف كوونكي او بانيان غير مسلمانان دي. دغه كتاب سربېره پر دغو ښېگڼو نورې خورا ډېرې ښېگڼې هم لري، چې د ټولو بيانول يې زما له وسې وتلې خبره ده؛ خو زه به يې له خپلو سترگيو څخه دغو څو ښېگړو ته نغوته وکړم:

څه ژبه يې روانه ده، د ولس ژبه ده او په ژباړه کې هم له تکلف څخه کار نه دی اخيستل شوی.

څه کوشن نه دی شوی، چې د ژباړې د آرونو ملا ماته کړي او يا هم ټکي په ټکي ژباړه وکړي؛ بلکې څنگه ژباړه، چې په کار وه هماغسې ژباړه شوې ده.

څه ژباړه د ملايانو ژباړه نه ده؛ بلکې خپله ژباړه يې ده؛ په دې مانا که چېرې د ملايانو ژباړه سپړی ولولي؛ نو ليکلي يې وي، چې خدای ج انسان نه دی پيدا کړای؛ خو پيدا کړای يې دی لپاره د عبادت؛ يانې قيد کاروي، خو ډېر بې ځايه او همدا لامل دی، چې اوس ډېری تفسیرونه هغه کسان ليکي، چې د دين په برخه کې بې مسلکي زده کړې نه وي کړي، که څه هم دين زموږ د ټولو مسلک دی؛ خو هغه څوک، چې په همدغه برخه کې په رسمي کچه زده کړي کوي هغسې زده کړې يې نه وي کړي.

څه کوشن شوی، چې په ژبه کې د پردۍ ژبې ويونه ونه کارول شي؛ ځکه بې اړتيا د بلې ژبې د ويونو کارول د ليکوال يا ژباړن کمزوري او له آرې سکالو څخه تېښته ده، له نېکه مرغه دغه نيمگړتيا په گران ستانکزي که نه ليدل کېږي.

څه ټکي په ټکي ژباړه هم آره منځپانگه زيانمنوي، چې له نېکه مرغه دغه ژباړه له دغو نيمگړتياوو څخه ژغورل شوې ده او پوره زيار يې گاللې، چې د ده په ژبه کې آرې منځپانگې ته زيان ونه رسېږي.

په پای کې تکره ليکوال، خوږ ژبي ژباړن او مسلمان ورور رفيع الله ستانکزي ته د دغه قيمتي او ارزښتناک اثر د ژباړلو مبارکي وایم او د لوی الله (ج) سپېڅلي دربار ته لاسونه لپه کوم، چې په ځانده نور داسې گلالې او فرهنگيالي ځوانان هم زموږ په ټولنې ولوروي او دغه گړيدلی ولس له نااسلامي لارو ځودر، څخه د تل لپاره د جبرئيل امين په وزرو کې خوندي وساتي او د خپل سپېڅلي کتاب پر لوستلو يې د تل لپاره زړه روښانه او ژوند سوکاله کړي.

آمين يا رب العالمين

سيدنظيم سيدي

د افغانستان ملي شورا

ولسي جرگه

سريزه

بې له شكه د الله (ج) دا معجز كتاب، چې خپل ټول منكر يې ننگولي، چې تاسې د دې كتاب د يو آيات په اندازه يو بل آيات راوړئ؛ تر دې دمه د قرآن له دې ننگونې ټوله نړۍ عاجزه ده او عاجزه به وي، د الله (ج) دا معجز كتاب او د دې كتاب علمي معجزې به تر قيامته پورې وي.

په قرانكريم كې چې كومې علمي اشاري شوي دي په كار ده، چې د هغه تفسير د تجربې له علم سره وشي؛ ځكه علمي نظريې بدلون مومي او هر كله چې د علم ثابته تجربه تر لاسه شي؛ نو هغه به هيڅكله د قرانكريم خلاف نه وي.

ننۍ پرمختللې نړۍ له خپل هر اړخيز پرمخيون سره بيا هم د قرآن كريم ارشاداتو ته پناه وړې او د وروستي آسماني كتاب په لارښوونو عمل كوي، چې د برياليتوب لوړې پوړۍ ووهي. د دې ټولو خبرو زبات (ثبوت) اسلام ته د نورو اديانو د لويو لويو مفكرينو او پوهانو را اوښتل دي او د همدې وېرې له كبله كفري نړۍ د اسلام د خپراوي د مخنيوي لپاره بېلابېلې لارې غوره كړي، چې زموږ مشر - كشر او راتلونكي نسل ټول له خپله دينه ناخبره كړي او په نورو لهو و لعب يې بوخت كړي؛ لكه څنگه، چې زموږ او د نورو مسلمانو هېوادونو ډېری ځوانانو د فېشن پرستۍ او ... ښكار شوي او له خپله دينه ناخبره پاتې دي، زموږ او نورو ټولو مسلمانو ليكوالو، پوهانو او عادي وگړو دا دنده ده، چې ناخبره وگړي د اسلام له ستر توب او بشپړتوب نه خبر كړو او هغوی په سمه لار تگ ته وهڅوو.

د دغه كار پيل شوی او ان شالله روان به وي، له دغو ډلو څخه يو هم د تركيې ستر ليكوال او عالم شعبان دوغن دی، چې دا كتاب يې په ټوله مينه او ځيركي ليكلي دی. د شعبان (دوغن) دا كتاب ډير گټور دی په ډيرو خاصو مسايلو را څرخي او لوستونكي ته پوره بيداري ور كوي.

قرانكريم يو الهامي كتاب دی هر چا چې پرې عمل او فكر وكړ په ريښتيا سره به د فكر خاوندان ترې ډير څه واخيستلای شي. د الله (ج) په كلام او كايناتو باندې فكر كول د قرانكريم امر دی؛ نو راځئ، چې د خداي (ج) كلام په ټوله مينه ولولو، ځان پرې پوه كړو او نورو ته يې وروښيو.

قرآن كريم يوازې يو مذهبي كتاب نه؛ بلكې د ټولو علومو په اړه په كې په وړ اندازه بحث شوی. خو له بده مرغه موږ دغه مقدس كتاب ته يوازې د مذهبي كتاب په توگه كتلي او په هر كور كې مو په تاخچه كې ايښی، يوازې ورنه د دم، دعا او وېرې پر وخت كار اخلو. موږ بايد د قرآن كريم په هر آيت په بشپړه توگه پوه شو، خو له بده مرغه موږ يې يوازې

لولو! او فکر پرې نه کوو، راځی، چې په ډېر ژور فکر یې ولولو او ټولو باریکیو ته یې ښه ځیر شو. د همدغو د پوهېدلو په پار مې د دې کتاب ژباړلو ته زړه ښه کړ او په ډېرې مینې او پاملرنې سره مې ژباړلی.

تر خپله وسه مې د کتاب په ژباړلو کې له ډېر دقت څخه کار اخیستی او تر ډېره ځایه مې زیار اېستلی، چې ژباړ ساده او ټولپوهه وي.

له درنو استادانو او پوهانو هریو صمیم صاحب، حقیر صاحب، ننگ صاحب او سیدی صاحب نه نړۍ مننه کوم، چې په ډېره مینه یې زما ژباړلی اثر لوستی او لارښوونې یې په ما لورولي. یوه یادونه اړینه بولم، چې په دې کتاب کې مې د قرآن کریم د ټولو آیتونو ژباړه له هغه قرآن کریم نه، چې له پښتو ژباړې سره د نفیس ټولنې له خوا چاپ شوی را اخیستې، ترڅو د قرآن کریم مانا په سمه توګه راوړل شي. په پای کې د ټولو لوستونکو څخه دا هیله لرم، چې په خپلو دعاګانو کې مې هېر نه کړي او خپلې لارښوونې، وړاندیزونه او رغنده نیوکې رانه ونه سپموي.

په ټوله اسلامي مینه

رفیع الله ستانګزی

کابل - کارته نو

دوه نۍ - د سلواغې ۲۱ مه

په دې کتاب کې به تاسې څه شی و لولئ؟

د دې کتاب په لوستلو سره تاسې کوم ځېټور معلومات ترلاسه کولای شئ؟
 که چېرې تاسې وپوښتل شئ، چې آیا قرآن کریم د ریل ګاډي، الوتکو، اټم، تلویزون، برېښنا او دې ته ورته نورو څیزونو او اختراعاتو په اړه بحث کوي؟
 دا پوښتنه تاسې څنګه ځوابولای شئ؟ که ځوابولای یې شئ؛ نو باید توضیح یې کړئ او د دغه شان مسایلو توضیح دومره اسانه نه ده، که چېرې مو ځواب (نه) وي، د قرآن کریم له مانا څخه لرې شوی او قرآن کریم به مو ناسم ورپېژندلی وي او که چېرې پوښتنې ته هېڅ ځواب ور نه کړئ، نو هغو کسانو ته به، چې له قرآن کریم څخه انکار کوي؛ ښه موکه (فرصت) په لاس ورکړئ.

د قرآن کریم د ځینو آیتونو په شرح کې وینو، چې ننني نوښتونه او اختراعات یې د قرآن کریم د لارښوونو په رڼا کې ترسره شوې دي؛ قرآن کریم د الله (ج) کتاب دی او د ټول بشریت د لارښوونې لپاره رالېږل شوی دی او تر قیامته پورې به د ټولو بېلابېلو ټکنالوژیکي دورو او نورو ځواب ورکوونکی وي.

موږ باید داسې فکر ونه کړو، چې دا ټول نوښتونه او اختراعات یې له قرآن کریم سره هېڅ تړاو نه لري؛ د هر شي په اړه په وړ اندازه بحث شوی او انسانان، چې هره علمي پلټنه کوي، په قرآن کریم کې یې پیدا کولای شي.

داسې فکر کول ناسم دي، چې قرآن کریم یوازې یو فني او صنعتي کتاب دی؛ بلکې د هر علم په اړه یې پوره بحث کړی دی. که په هره موضوع یې په تفصیل سره بحث کړی وای؛ نو لږ تر لږه به څلوېښت یا پنځوس او یا تر دې لا هم ډېر جلدونه به یې وای.

هغه وخت، چې قرآن کریم نازل شو، د هغه مهال انسانانو د نننۍ ټکنالوژۍ په اړه په خپل ذهن کې داسې خاګه هم نه شوه جوړولای، که چېرې هغوی ته په څرګند ډول د برېښنا، الوتکو، تلویزون او په اړه بحث شوی وای، نو د هغوی په فکر کې یې سم ځای نه شو نیولای او پایله به یې هېڅ هم نه وای او انکار به یې کړی وای، چې له قرآن کریم څخه انکار کفر دی او همدا ډول قرآن کریم باید د اوسمهال د انسانانو لپاره هم لارښود وي، یانې قرآن کریم د هغو انسانانو لپاره، چې ۱۴۰۰ کاله وړاندې یې ژوند کاوه او د هغو انسانانو لپاره، چې اوس ژوند کوي او د راتلونکو انسانانو لپاره خطاب دی، نو ځکه په کې دا ټول مهالونه په پام کې نیول شوي.

په قرآن کریم کې داسې اشارې او نغوټې شته، چې د وخت د انسانانو له پوهې او درک څخه لرې دي او د قرآن کریم له اعجازونو څخه یو اعجاز همدا دی.

مسلمانان پخوا پر دې حقیقت پوهېدلي او د ځینو نورو دینونو پلویان (پیروان) هم له دې حقیقت څخه خبر شوي دي او ترې ګټه اخلي.

سترڅپړونکي او مشهور لامبوڅن (کوسټو)، لومړنی انسان، چې پر سپوږمۍ یې پل ایښی (نیل ارمسترانګ)، مشهور فرانسوي عالم (روجر ګراډي) او ډېر نور له دې حقیقته خبر شوي او پرې پوه شوي او یو په بل پسې مسلمانان شوي دي.

قرآن کریم له سره تر پایه یوه ستره معجزه ده، چې د دغه ستر اسماني کتاب په ځینو آیتونو کې اټوم، نبوترون، تلویزون، برېښنا، الوتکې او نورو ورته اختراعاتو او نوښتونو ته اشاره شوې ده.

د بېلګې په ډول په هوا کې د سلېمان (ع) پرواز کول، الوتکې ته اشاره ده، له موره د ږانده اولاد بیا سترګورول، د بدن د غړو لیردولو یا بدلولو ته اشاره ده، په اور کې د ابراهیم (ع) نه سوځېدل او د ضد کالیو او اور وژونکو کسانو ته اشاره ده.

الله (ج) دغه ټولې معجزې خپلو پیغمبرانو ته ورکړي دي، خو له هغو انسانانو څخه یې، چې په هر پېر (دور) کې ژوند کوي؛ غوښتي، چې دغه معجزې ځان ته بېلګې وګرځوي او زیار وباسي، چې د دغو معجزو په رڼا کې نوي نوښتونه او اختراعات وکړي.

ویل کېږي، چې د اډېسون¹ تر مرګه وروسته د هغه له الماری څخه د قرآن کریم د (نور) سورت ځینې آیتونه پیدا شوي دي؛ له دې داسې انګېرل کېږي، چې اډېسون هم د ګروپ د اختراع کولو لپاره قرآني لارښوونو ته پناه وړې او په پایله کې یې د ګروپ پر جوړولو بریالی شوی دی.

په هغه صورت کې د دې خبرې زبات، چې قرآن کریم دغو ټولو نننیو اختراعاتو او نوښتونو ته اشاره کړې کولای شو، چې موږ قرآن کریم په ښه ډول تلاوت کړو او پر مانا یې ځان پوه کړو.

¹- اډېسون په اوهایو کې په کال ۱۸۴۷ زېږدي کې پیدا او په ۱۹۳۱ زېږدي کې مړ شوی دی، د خپل ژوند په موده کې یې تر ۱۰۰۰ ډېرې اختراعات وکړي، چې د امریکا دولت یې هر کال د تلین پر ورځ د هغو خدمتونو له امله، چې د برېښنا په اړه یې کړي د یوې یا دوو دقیقو لپاره تیاره جوړوي.

پیلامه

د فضا په اړه کتابونو کې به مو لیدلي وي، چې انسانان او د هغو د چاپېریال پر شیانو د یو ډول وړانگو په خورولو سره له یوځایه بل ځای ته لېږدول کېږي. آيا تاسې فکر کړی، چې د دې وړانگو منځی (مرکز) څه شی دی؟ باید وویل شي، چې د الله (ج) کتاب قرآن کریم دی. د نمل سورت همدارنگه یوه کیسه بیانوي: حضرت سلېمان (ع²) د خپلې پیغمبرۍ پر وخت یو واکمن هم و، داسې واکمن، چې د هغه ویناوې به ټولو (انسانانو، پېریانو، بوټو، بادونو، اوبو او نورو) اورېدې او پر هغو به یې عمل کاوه.

یوه ورځ حضرت سلېمان (ع) له یوې واکمنې ښځې، چې په یمن کې به یې له ټولو نورو پلونیو (پېروانو) سره د لمر عبادت کاوه، خبر شو؛ د یوه استازي په ورلېږلو یې هغه د یوازیني خدای عبادت ته راوبلله.

بلقیس د سلېمان نوم ډېر اورېدلی و، غوښتل یې، چې هغه وويني، د تللو هوډ یې وکړ او دوې یا درې میاشتني سفر یې پیل کړ.

له بله پلوه د انسانانو او پېریانو پاچا سلېمان (ع) وغوښتل، چې بلقیس ته یوه داسې معجزه وروښيي، چې په لیدو یې هغه باید د لمر له عبادته لاس واخلي. د خپلې سیمې څیرک او مخور پوهان یې راغونډ کړل.

سلېمان (ع) دوی ته وویل: څوک به ماته د بلقیس تخت راوړي؟

د پېریانو له ډلې څخه یوه ډېر څیرک پیري وویل: ترڅو، چې تاسې پورته کېږئ، زه به د بلقیس تخت ستاسو حضور ته راوړم؛ خو تاسو امر وکړئ.

یوه عالم، چې د سلېمان (ع) له خپلوانو څخه و، وویل: زه به د بلقیس تخت د سترگو په رپ کې درته راوړم.

کله چې خبرې بشپړې شوې، د بلقیس سینگار شوی تخت یې د حضرت سلېمان (ع) مخې ته ایښی و او هر چا به په ډېره حیرانتیا سره ځلاند او پسوللي تخت ته کتل.

انسانانو د دغې معجزې په لیدلو څېړنې پیل کړې؛ ځکه، چې الله (ج) انسانانو ته بېلگه ورکوي او انسانان بیا پر هغو بېلگو څېړنې او کار کوي. الله (ج) هوا داسې پیدا کړې، چې د راډیو³،

²- حضرت سلېمان (ع) د داوود(ع) تر ټولو کوچنی زوی دی، چې د خپل پلار تر مړینې وروسته یې د بني اسرائيلو سیاسي او مذهبي مشري پر غاړه واخیسته.

³- گوگلیل مارکوني (Gugliel Marconi) یو ایټالوي عالم دی، چې په بلوگنا (Bologna) ښار کې پر (۱۸۷۴ زېږدي) زېږېدلی، په (۱۸۹۵ زېږدي) کې یې راډیو اختراع کړه او په (۱۹۳۷ زېږدي) کې مړ شو.

تلویزون او نورې څپې له یوه ځایه بل ځای ته لیږدوي، انسان باید دغو لارو او کړنو ته په پام فکر وکړي او د ګټې اخیستلو لارې چارې ترې زده کړي.

د وخت په تېرېدو سره انسانانو ټیلیګراف⁴، ټیلیفون⁵، راډیو، تلویزون او نور اختراع کړل. خو تر اوسه پورې هغه برید ته، چې په معجزه کې ښوول شوي وو، نه دي رسېدلي او خپل زیار او کار ته یې په دې ډګر کې دوام ورکړی او تر اوسه علماً څېړنې کوي.

تر ډېرو کوښښونو او زیارونو وروسته یې وکړای شول، چې د انسانانو څېرې او فلمونه د وړانګو په خپرولو سره له یوه ځایه بل ځای ته ولېږدوي او تر اوسه هم د ځینو وروسته پاتو ټولنو د وګړیو په اند دا کار له حقیقته لرې دی.

یوازې دا نه، چې د تلویزون پر پرده دې یو څوک ښکاره شي، د قرآن کریم هغو اشارو ته مو پام کېږي، چې په دې اړه یې تر دې پخوا یادې کړې دي، بلکې کېدای شي، چې په راتلونکې کې یو څوک جسماً له یوه ځایه بل ځای ته ولېږدوي. ټولو هغو علمي مسلو ته، چې قرآن کریم اشاره کړې، په علمي ډګر کې وي او که په بل ډګر کې؛ باید په رڼا کې یې څېړنې وکړو او ځان خپلو سپېڅلو موخو ته ورسوو.

⁴- لومړنی برېښنايي ټیلیګراف، چې پر (۱۹۳۷ زېږدي) کال په امریکا کې د سامیول مورس (Samuel Morse) له خوا جوړ شو.

⁵- لومړنی ټیلیفون د الکسندر ګراهام بل (Alexander graham bell) له خوا پر (۱۸۷۶ زېږدي) کې جوړ شو.

حضرت محمد (ص) د موندنو (کشفونو) په اړه څه وایي؟

حضرت محمد (ص) په هره موضوع کې زموږ لارښود دی، موږ ته د دواړو نړیو د بریالیتوبونو لاره ښيي، د الله (ج) رسول (ص) زموږ د نېکمرغۍ په اړه فرمایي: په نړۍ کې د دنیا لپاره داسې کار وکړه، لکه هېڅ چې نه مري او د آخرت لپاره داسې کار وکړه؛ لکه سبا چې مري.

(له زانگو تر ګوره، علم زده کړه) (د بې ګټې کار پر ځای د الله (ج) ذکر وکړئ او ګټور علم زده کړئ).

دا یو رښتینی حقیقت دی، چې د الله (ج) د رسول (ص) په پېر (دور) کې نه برېښنا وه او نه ګازي څراغ، دوی به د خرما د پاڼو یا ښاخونو په سوځولو خپل کور رڼاوه او د هغو په رڼا کې به یې لمونځونه کول.

یوه ورځ نبوي جومات ته یو څراغ راوړل شو، چې تر هغه وخته پورې چا نه و لیدلی؛ لاندې به پکې تېل اچول کېدل او په منځ کې به یې یوه پلته ځوړنده وه، چې شا او خوا به یې رڼا خپروله؛ هر چا به په ډېره حیرانتیا سره ورکتل؛ ځکه، چې تر هغه وخته پورې هېچا داسې شی نه و؛ لیدلی.

څه وخت وروسته حضرت محمد (ص) جومات ته راغی او څراغ یې ولید؛ نو په مبارکو شونډو یې وموسل او ویې پوښتل: دا چا راوړی دی؟

اصحابو کرامو وویل: زموږ ورور تمیم داري له شام څخه راوړی دی. تمیم داري له حضرت محمد (ص) سره نژدې ناست و، د الله ستر پیغمبر نور هم ورنژدې شو او ورته یې وفرمایل: ای تمیم داری! خدای دې له تاسې څخه خوښ شي؛ لکه څنګه چې دې زموږ جومات روښانه کړ، همداسې به الله (ج) ستا روح او جسم روښانه کړي.

د څراغ په رڼا کې یې خپل لمونځونه وکړل؛ کومه خوښي، چې دغه څراغ خلکو ته وربښلې وه، لا هماغسې یې دوام درلود، حضرت محمد (ص) د تمیم داری څنګ ته ورغی او ورته یې وفرمایل: ای تمیم داری! موږ دې دومره خوښ کړو، که بله لور مې درلودلای: نو هرو مرو مې در په نکاح کوله.

حضرت محمد (ص) نه یوازې تمیم داری ته مبارکي ورکړه؛ بلکې ټول اسلامي امت یې نویو برسېرونو او نوښتونو ته هڅولی؛ لکه څنګه، چې په یوه حدیث شریف کې راغلي دي:

(د انسانانو ترمنځ تر ټولو غوره هغه څوک دی، چې نورو انسانانو ته یې ګټه ورسېږي). د الله (ج) رسول (ص) به تل د انسانانو پام ګټورو شيانو او یو بل ته د ګټې رسولو لپاره اړاوه. د حضرت محمد(ص) هڅونې د مسلمانانو سره ملې وې، چې علم زده کړي او نوي شيان رامنځ ته کړي؛ د نړۍ د مدنیت او د علم لارښوونکي مخکښان او مشران شي. اروپایانو د اندلوس اموي دولت او نورو اسلامي دولتونو ته په کتلو د رُنسانس بنسټ کېښود. څه موده کېږي، چې دا کار پرعکس یا سرچپه شوی دی، هغه شيان، چې اروپایانو له مسلمانانو زده کړي و، هغو ته یې پرمختیا او پراختیا ورکړه او په دې توګه یې د نن ورځې د علم لوړې پوړۍ وهلي دي. نو موږ مسلمانانو ته هم اړین دي، چې د علم او تخنیک د پرمختګ لپاره زیار وباسو او د نړۍ تر نورو وګړو وروسته پاتې نه شو او ور سره غاړه غړۍ او یا هم مخکې شو.

آيا قرآن کریم برېښنا ته اشاره کړې؟

ورېځې د طبيعي برېښنا منځی (مرکز) دي، ورېځې د برېښنا پيدا کونکې دي او قرآن کریم برېښنا او تالندې ته په ډاگه او څرگنده نغوته (اشاره) کړې ده.

زموږ په منځ ته راتلو هر شی منځ ته راځي، له يوه لوري د مور له تيو څخه شيدې روانېږي او له بله پلوه نور اړين توکي؛ لکه کالي.... راته برابرېږي. هرشی زموږ د لويېدو لپاره تيار شوی، په دې نړۍ کې د يو ماشوم په توگه ژوند کوو. هره ورځ لمر زموږ لپاره راڅپږي او ښکته کېږي، اوبه زموږ لپاره بهېږي، ژوي او بوټي زموږ لپاره کار کوي، ليدل کېږي، چې پاک خدای (ج) زموږ د ژوند کولو لپاره ډېر شيان زموږ تر امر لاندې راوستې دي.

الله (ج) موږ ته روزي راکوي او يوازې په تنبلۍ باندې د نه روړتيا لپاره يې موږ ته د کار کولو امر کړی دی. پټی کولبه کوې، تخم په کې شيندې، اوبه ورکوې، پالنه يې کوې..... او نور. که چېرې دا څيزونه تيار جوړ وای، نو آيا موږ به ننني پرمختگ ته رسېدلي وای.

انسانانو په خپل زيار سره د نړۍ نننۍ مدنيت جوړ کړ؛ که چېرته موږ ته هرشی لکه اوبه، برېښنا، هوا او نور موجود وای، نو آيا کولای مو شول، چې د نړۍ ننني پرمختگ ته ورسېږو؟

پاک الله (ج) د قرآن کریم په نور سورت کې داسې فرمايلي دي:

اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارُ نُورٍ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (۳۵)

ژباړه: الله (ج) د آسمانونو او ځمکې نور (روښانونکی) دی، د هغه د نور مثال داسې دی، لکه يوه روڼه تاخچه کې، چې ډيوه وي، ډيوه په يوه شیشه کې وي، شیشه هم داسې لکه يو څلېدونکی ستوری، چې (هغه ډيوه) د ښوون د کومې داسې برکتې ونې (له تېلو) بله شوې وي، چې هغه نه ختيزه وي، نه لوېديزه، نژدې وي، چې تېل يې په خپله رڼا وکړي، که څه هم اور ورته نه وي رسېدلی، (داسې چې) د رڼا له پاسه رڼا وي. چاته چې د الله (ج) خوښه شي د خپل نور خواته يې لارښوونه کوي او الله (ج) خلکو ته همداسې مثالونه بيانوي او الله (ج) په هرشي ښه پوه دی.

لکه څنگه، چې د قرآن کریم هر آيت د ډېرو ماناوو درلودونکی وي، دا آيت هم ډېرې ماناوې لري، خو موږ يې پر نورو ماناوو خبرې نه کوو او نه هم زما استعداد د دې اجازه راکوي، چې نور ډېر څه پرې ووايم؛ خو په دې ځای کې هغه علمي ټکي ته، چې اشاره شوې؛ يو څه ځغلنده نظر کوو:

له پورتنۍ آيت څخه ستاسې پاملرنه دې بدلونو ته را اړوم:

څراغ په بښينه کې او بښينه يې د ساتونکې په څېر ده، او دننه يې څراغ دی. که اور هم ورته ونه رسېږي، رڼا کوي.

يانې داسې يو شی کېږي، چې پرته له اوره رڼا ورکوي او د يوه ستوري په څېر رڼا خپروي. پورتنی آيت شريف د نورو ماناوو ترڅنګ برېښنا ته هم اشاره کړې؛ لکه چې انسان ته يې فرمايلي دي:

اې ! انسانانو هغه اله چې په قرآن کریم کې يې ځانګړنې بيان شوې، جوړه کړئ او له هغې څخه ګټه واخلي.

انسانانو د قرآن کریم د دې اشارې په هکله کار او څېړنه وکړه، د برېښنا جريان او هغه ګروپ يې چې برېښنا پر رڼا اړوي وموند، خو د برېښنا له موندنې څخه وړاندې هم برېښنا وه، هغه مهال تالنده او تنا هم وه او کله چې خپل لاس د پيشو پر ... (تنا) وموښو، بيا هم برېښنا جوړېږي.

پوهانو او عالمانو ډېر لږ د خدای (ج) اسرارو ته لاره پيدا کړې او د هغو په رڼا کې يې لږه څېړنه کړې؛ دا څېړنه او کار تر اوسه هم روان دی. يوه پوښتنه مو د ذهن پر پرده ځان راښکاروي:

برېښنا او ګروپ ته چې په قرآن کریم کې اشاره شوې، هغه مسلمانانو نه؛ بلکې کافرانو جوړ کړي، ولې؟

ځکه چې الله (ج) د عالميانو رب دی، د تخنيک په برخه کې يې د مسلمان او کافر توپير نه دی کړی او د هغه څېړونکي ته پوهه او پايله ورکوي.

که چېرې موږ د الله (ج) د هغو امرونو په اړه، چې په قرآن کریم کې يې فرمايلي دي؛ که مو په دغو امرونو عمل کړی وای او له دغو ارشاداتو مو څه زده کړي وای او د هغو په اړه مو څېړنه کړې وای، نو ډېر نوښتونه او اختراعات به مو سرته رسولې وای؛ لکه څنګه چې تاسې پوهيږئ، مسلمانانو قرآن کریم خپل ځانته د رڼا په څېر د سمې لارې د پيدا کولو لپاره ونيو، نو پرمختګ يې وکړ او د مدنيت مخکښان شول او په دې ډګر کې يې اروپايانو ته لاره ورنښولې ده.

يوه مسلمان له يوه انګريز موندونکي څخه په لندن کې وپوښتل، چې: تاسې څنګه پر دومره موندنو او اختراعاتو بريالي شوي؟ هغه انګريز قرآن کریم ته اشاره وکړه او وېي ويل: ستاسې کتاب لولم او په هره لاره کې يې چې اشاره کړې څېړنه کوم، چې د سترو برياوو سره مې دومره موندنې ترسره کړې.

آيا نور (بې ساه) مخلوق خبرې کوي؟

کله چې داوود (ع) د زبور آيتونه لوستل، نو غرونه، تيرې، بوټي او ژوي به په خبرو راتلل او د هغه وينا به يې يو ډول تکراروله.

آيا تاسې توتي ليدلې؟ ليدلې به مو وي، چې توتي د انسان خبرې زده کوي او په څواري يې تکراروي هم، له همدې کبله انسانان توتي ډېر خوښوي.

عالمانو توتي د ټيپ د جوړولو لپاره بېلگه ګرځولې، خو په يوه توپير:

توتي ويل شوې خبرې په خپل مغز او ټيپ يې په کيسټ (پټه) کې ثبتوي. د الله (ج) او د انسان په جوړونو کې خو ډېر توپير وي، چې يو ساه کښ او بل بې ساه، خو خبرې دواړه کوي. ډېر وخت شوی، چې له ټيپ څخه ثبتې شوې خبرې اورو او ورسره روږدي شوي يو د همدې لپاره موږ ته دا کار داسې نوی شی نه دی، چې ورته حيران شو. که غرونه، تيرې، ونې... د خبرو جوګه شي او زموږ ويناوې راته بېرته تکرار کړي، څه به مو کول؟ آيا په خپل ځای کې به حيران پاتې نه وو؟

((دا هېڅ امکان نه لري، دا هېڅ کېدونې نه ده)) ايا داسې به مو چيغې نه وهلې؟

آيا د ټيپ تر خبرو وروسته له معجزې څخه د انکار کولو کومه لار لرو؟

که چېرې داسې وي، نو ټيپ، فونوګراف^۱، ګرامافون^۲، راډيو، تلويزون او نور ورته سامانونه به د لومړي ځل لپاره کوم پيغمبر جوړ کړي وي، نه بلکې له قرآن کریم څخه تر الهام اخيستلو وروسته عالمان بريالي شول، چې دا شيان جوړ کړي.

هغه شيان، چې د هغو کېدل له تصوره لرې ګڼو، نور نو بيا د الهي احسان خبرې دي او هغو ته معجزه ويل کېږي او د الله (ج) له لوري هغه يوازې خپلو پيغمبرانو ته ورکول کېږي، په دې هم پوهیږو.

داوود(ع) له هغو پيغمبرانو څخه و، چې نوم يې په قرآن کریم کې راغلی دی او د خدای (ج) په امر غرونه، تيرې، بوټي، ونې او نور شيان يې تر امر لاندې کړې وو، د زبور په نازلېدو سره به د داوود(ع) تر ويلو وروسته دغو ټولو شيانو تکرار کاوه. د بېلګې په توګه که داوود(ع) به لاله الله ويل، نو هغوی به هم لاله الله ويله. يانې د هغه وينا او قرأت به يې تکراراه.

الله (ج) د دې موضوع په اړه په خپل کتاب قرآن کریم کې د نورو شيانو په څېر په دې موضوع هم ګډېدلې، هغه څښتن تعالی، چې ټوله نړۍ يې پيدا کړې، داوود (ع) ته ډېر فضيلتونه ورکړي، ښه غږ او ورسره يې نور شيان د هغه تر امر لاندې راوستلي، چې دوی ټولو د پاک رب تسبیح کوله او د خدای عبادت به يې کاوه.

الله (ج) چې هر شی لیدی شي او پر هرڅه پوهیږي او پوهانو ته یې د داوود(ع) معجزه یوه بېلگه ورکړې، هغو بېلابېلو شیانو ته یې نغوته کړې، چې خبرې کولای شي. انسانانو د تلپاتې حقیقت په لاره کې څېړنې پیل کړې او پورتنۍ یادې شوې آلې یا وسېلې یې جوړې کړې.

آیا تل همداسې نه دي؟ که چېرې عالمانو مغز یوه نمونه نه وای اخیستې، آیا کمپیوټر (برېښنايي مغز) یې جوړولای شو؟

کمپیوټر د انسان پنځونه (تخلیق) ده، خو مغز د الله (ج) تخلیق دی، انسان د خپل مغز ځانگړنو ته په پام کمپیوټر جوړ کړ.

آیا هغه څوک چې له الله (ج) څخه انکار وکړي، له خپل مغز څخه یې انکار نه دی کړی؟ که چېرې داسې وي، نو هېڅ پوه باید په دې ویاړ او غرور و نه کړي، چې ما دا کشف کړی او یا مې رامنځ ته کړی دی، ځکه چې که الله (ج) په قرآن کریم کې بېلگه نه وای ورکړې، پنځ (طبیعت) یې له بېلگو او نمونو څخه ډک نه وای ساتلی، بې وزله انسان به د هېڅ شي د موندنو وړتیا نه درلودای او نه به یې دومره موندنې کړې وای.

آيا قرآن کریم له ليردیزو (نقلیه) توکو بحث کړی؟

الله (ج) په قرآن کریم کې له ټولو هغو بار وړونکو بهیو او انسان ليرندو بهیو او همدارنگه د نورو ليرندو وسایلو چې په وچه او که په اوبو کې دي یادونه کړې ده. په دې پوهیږو، چې لومړنۍ بهی نوح (ع) جوړه کړې ده، آيا په هغه بهی کې د اور ګاډي، الوتکې، موټر او نورو ليرندو وسایلو په اړه څه یادونه شوې وه؟

لکه الله (ج) په قرآن کریم کې د انعام سورت په (۵۹) آیت کې فرمایي: وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبُرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ (۵۹) ژباړه: له هماغه سره د غیو ټولې چایانې (کیلانې) دي، چې له ده پرته بل څوک نه پرې پوهیږي، په وچه او لمد کې، چې هرڅه دي ورباندې پوهیږي، داسې کومه پاڼه نه رالوېږي، چې دی پرې عالم نه وي او نه به د ځمکې په تررمیو کې څه دانه وي (چې الله ته معلومه نه وي). لامده او وچ ټول په یو روښان کتاب کې (لیکل شوي) دي.

یانې هر څه په قرآن کریم کې شته، یوازې سترگو او عقل ته اړتیا لري. علم په کوښښ او زیار سره منځ ته راځي، نه په لټې او تنبلۍ. په لاندیني آیت کې اور ګاډي، الوتکې، موټر او نورو ليرنده وسایلو ته اشاره شوې ده: الله (ج) په قرآن کریم کې فرمایي:

وَأَيَّةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ (۴۱) وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ (۴۲)

ژباړه: او یوه (بله) نښانه د دوی لپاره دا چې موږ د هغوی نسل په ډکه شوې بهی کې سپاره کړي و او دوی ته مو د دې په شان نور (هم) داسې شیان پیدا کړي، چې ورباندې سپرېږي.

د دین عالمانو دغه آیت د نوح (ع) بهی او نننیو بهیو په اړه تفسیر کړی دی. د بحث موضوع مو دا وروستی آیت دی:

یانې د نوح (ع) د بهی په څېر مو تاسې ته بهی جوړې کړې. د الله (ج) له وینا سره سم، له ورته بهیو څخه مطلب څه شی دی او څه شی کېدای شي، چې تاسې په هغه کې ناست وئ؟ آيا هغه ليرنده وسایل، چې په ځمکه او هوا کې انسانان له یوه ځایه بل ځای ته ليردوي نه شي کېدای؟

ليرنده وسایل لکه: الوتکه، اور ګاډی، واړه یا غټ موټر

پوهانو پر همدغې خبرې اتکاء کړې او وايي چې : الله (ج) د بار وړونکو بېړيو او انسان لېږندو بېړيو او نورو لېږندو وسايلو، چې په هوا، وچه او اوبو کې په حرکت کې دي بحث کوي. دا هم الوتکې دي، هم موټر دي، هم اور گاډي دي او همدارنگه ورته نور لېږنده وسايل هم په همدغه ډله کې راځي. په حقيقت کې الله (ج) په پورتنۍ آيت شريف کې په ټوليز ډول (ورته بېړۍ) يادونه کړې، چې د ټولو لېږندو وسايلو بحث کوي.

همدارنگه انسانانو د هوايي او ځمکنۍ لېږد توکو د جوړولو لاره پيدا کړه. د الله (ج) ازلي او ابدي يا تلپاتې قدرت هر شي ته بس دی، ځکه چې د هغه له نومونو څخه يو قادر دی او هغه د هر څه د سرته رسولو واک او وړتيا لري. زموږ ذهن ته يوه پوښتنه سر راښکاره کوي:

انسانانو د بېلابېلو آيتونو نغوټې (اشارې) او بېلابېل الوتونکي ليدلي، چې الوتکه يې جوړه کړې، که چېرې هوا نه وای، نو الوتکه به څنگه الوتله؟

نه، هېڅکله هم نه، الوتنه به يې نه شوه کولای، الله (ج) هوا او الوتونکي پيدا کړي، نو له دې نه ښکاري، چې الوتونکو ته ورته لېږنده وسايل چې په هوا کې به الوت کوي، شته دي.

وايو، چې انسانانو اور گاډۍ جوړ کړې، موټر يې جوړ کړي، خو که چېرې لار نه وي، نو آيا دا ټول کار کولای شي؟ او يا د لارې جوړول هم الله (ج) وړښوولي دي؟

طبيعي خبره ده، چې الله (ج) د يوې لارې پلان جوړ کړي، بيا يې قرآن کریم رالېږلی، موږ ته يې عقل راکړی او له عقل څخه په گټه موږ کولای شو، ډېر شيان اختراع او رابرسېره کړو.

که چېرې مږه (مږې) په نظر کې ونيسو، دغه کوچنی حيوان څنگه کولای شي، چې ځمکه څيري او په ځمکه کې لارې جوړې کړي؟ انسانان بايد دغه کوچني حيوان ته نظر واچوي، خپل فکر په کار واچوي او تونل جوړول دې له هغه کوچني حيوان څخه زده کړي.

همدا ډول لوی فکر او انسانانو دغه کوچنی حيوان نمونه گرځولی او تر ځمکې لاندې يې تونلونه جوړ کړي دي، چې لېږنده وسايل په اسانۍ سره له يوې سيمې څخه بلې ته په لږ وخت کې تللای شي. که فکر وکړو؛ نو پوهېږو، چې موږ بايد د الله (ج) د راستولي کتاب (قران کریم) منونکي او منندوی اوسو.

لومړنۍ بېړۍ چا جوړه کړه؟

يوه ډېر بوزنوړې باران په ورېدو پيل وکړ، د اوبو کچه لوړه شوه، هر ځای اوبو ونيو او د نوح (ع) بېړۍ د اوبو پر سر روانه شوه، کله چې توپان پای ته ورسېد، د نوح (ع) بېړۍ د جودي غره پر سر کېناسته.

الله (ج) لومړی اوبه پيدا کړې او اوبو ته يې د پورته کېدلو وړتيا هم ورکړه، خو د انسانانو د بېړۍ جوړولو طريقه نه وه زده او هغه يې د نوح (ع) په وسيله دوی ته وروښووله. نوح (ع) د الله (ج) پيغمبر و او هغه يې د وگړو د لارښوونې او د خپل ذات د پېژندلو لپاره را استولی و.

خپلو خلکو ته يې وويل:

اي خلکو! ښه پوه شئ، چې الله (ج) يو دی، ازلي دی، شريک او ساری نه لري، نه زيرېدلی او نه يې څوک زيرولي. پر هغه خدای، چې د هرڅه پيدا کوونکی دی او ناپايه ځواک يا واک لري په هغه ايمان ولرئ، ټټانو ته عبادت مه کوئ، له ټټانو څخه څه هيله او تمه لرئ؟ خو خلکو به د ټټانو عبادت کاوه او د نوح (ع) خبرو ته به يې غور نه نيوه، بلکې پر هغه به يې ملنډې هم وهلې. د وخت په تېرېدو سره يې د نوح (ع) په ځورولو لاس پورې کړ، چې لیده به يې، په تيره به يې وېشته او بد به يې ورته ويل.

د نوح (ع) قوم بډای او پخپله نوح (ع) غريب و او هغه ته به يې هر وخت ويل: خوار او فقير يې، پر خپله شا او خوا دې د خپل ځان په خير يو څو نور غريبان راټول کړي دي، پر خپل کوم شي باندې باوري يې؟ که پر ټټانو باندې ستا دا تورونه او تېري ادامه ولري؛ نو وبه دې وژنو.

له بله پلوه يې هغه کسان په خپلو چلونو کې راښکېرول، چې پر خدای (ج) يې ايمان راوړی و او د هغوی د بې لارۍ کوښښ يې کاوه.

بې له دې چې نوح (ع) د ستړيا احساس وکړي، هغوی ته به يې حقيقت رساوه او هغوی به له کومې کينې او دښمنۍ چې له نوح (ع) سره يې درلوده، د ده خبرو ته غور نه نيوه.

حضرت نوح (ع) يوه ورځ ښېرا وکړه، د ښېرا په پايله کې ډېره لويه وچکالي راغله او څلوېښت کاله يې دوام وکړ، ټول سيمه په ډاگ بدلېدله شوه او پر ځمکه به هېڅ گياخ يا واښه نه راشنه کېدل، خلک له تندې په تنگ شول او نوح (ع) ته ورغلل، چې د وچکالۍ څه چاره وکړي او دوی ته لاره وروښيي.

نوح (ع) ورته وفرمايل: ډېره ښه، تاسې پر سمه او نېغه لار (د الله (ج) په لار) لار شئ، بُتان مات کړئ، توبه وباسئ، کله تر دې به هم ډېر غټ مصيبت درباندي نازل شي. خلک ډېر خپه شول او چيغې يې کړې:

بې له دې بل هېڅ نه لرې، هر وخت مو د خپل خدای (ج) عبادت ته بولې، ته چې پر خپل کار نه بريالی کيږې، نو وايې: مصيبت به راځي، عذاب به راځي، توپان به راځي، په دغو خبرو مو ډاروې، موږ له تا څخه نه ډارېږو، کوم دی هغه ستا توپان، هغه توپان چې هروخت مو ورباندي ډاروئ، کوم دی هغه توپان؟ چې کله راغی بيا به ورسره گوره (هغه ساعت هغه مصلحت).

نوح (ع) خپه شو او بله هېڅ لار نه وه پاتې، چې هغوی پر سمه لار راولي، نو خپل پاک رب ته ور وگرځېده او ويې ويل:

اې زما پيدا کوونکيه! اې زما ربه! څنگه چې ته پوهيږې، هغسې وکړه!

الله (ج) نوح (ع) ته د بېړۍ جوړولو امر وکړ، ده مبارک له خپلو نورو پليوونو (پيروانو) سره څلور کاله زحمت وگاله، او بېړۍ يې جوړه کړه او د الله (ج) په امر يې له هر ژوي څخه يوه – يوه جوړه (ښځينه او نارينه) راواخيستل او خپل پليووني (پيروان) يې هم پکې کېنول.

خلکو به ملنډې پرې وهلې او په تيرو به يې ويشتل او ورته ويل به يې: څه شو هغه توپان چې تاسې به موږ ترې ډارولو، چېرته دی هغه توپان؟ ټولو به پر يوه ځای چيغې وهلې، چې کومه دی هغه توپان؟

کله چې باران په اورېدلو شو، د اوبو کچه لوړه شوه، هرځای اوبو ونيو، د نوح (ع) بېړۍ د اوبو پر سر شوه، هغه ټول کسان چې پر دوی به يې ملنډې وهلې، غرق شول، د توپان تر درېدو او اوبو وچېدو وروسته د نوح (ع) بېړۍ د جودي غره پر سر کېناسته او هغه ټول څه، چې په دې بېړۍ کې ول، وژغورل شول.

د دغې بېړۍ چلوونکي په خپله نوح (ع) و.

د نوح (ع) بېړۍ د نړۍ تر ټولو لومړنۍ جوړه شوې بېړۍ وه او د بېړۍ جوړښت د الوتونکو او د کب د سينې پنجرې ته ورته و.

انسانانو د بېړۍ د دغې نمونې له مخې ډېر لويې، وړې او اوبتلې بېړۍ، چې په هستوي انرژۍ سره ليرېدول کيږي، جوړې کړې، که چېرې کب نه وای، آيا انسانانو به دا فکر کاوه، يوه داسې بېړۍ جوړه کړي، چې تر اوبو لاندې به ځي.

د اختراع او موندنې لپاره بايد د هغه شي يوه نمونه ترلاسه کړي او د هغه په رڼا کې د بل څه پر اختراع کولو بريالی شي. د نوح (ع) بېړۍ د پرونيو، ننيو او راتلونکو هرډول بېړيو نمونه او زيروونکې ده.

قرآن کریم مور ته نغوته (اشاره) کوي، چې داسې نور شيان هم په نړۍ کې کېدای شي او په دې سره مور خپرنې او موندنو ته هڅوي.

د پرې شوي لاس بيا ورگنډل

عبدالمحيط يې يوه موټر ته واچاوه او روغتون ته يې ورساوه، د هغه پرې شوی لاس يې هم په يوه نيلوني کڅوړه کې له ځانه سره راوړی و او په بېره سره عمليات شو.

پوره لس نیم ساعته وروسته يې د هغه پرې شوی لاس بېرته پر خپل ځای وروگانډه. هغه ډاکټر، چې د عبدالمحيط لاس يې بېرته ورپيوند کړی و، وويل: د عبدالمحيط لاس به په (۶) شپږو مياشتو کې ښه شي او (۶) مياشتې وروسته به له لاس نه د پخوا په څېر ګټه اخلي.

عبدالمحيط، چې په لومړي ځل په روغتون کې تر بې هوښۍ وروسته سترګې پرانيستلې، لومړی خپل لاس ته وکتل، ده چې خپل پرې شوی لاس پر خپل ځای وليد؛ ډېر خوښ شو او له ډېرې خوښۍ يې اوښکې وبهډلې او وېې ويل: څومره ښکمرغه يم، چې خپل پرې شوی لاس مې په خپلو سترګو وليد، زه ډېر خوشحاله يم او له هغو ډاکټرانو څخه، چې زه يې له بې لاسۍ څخه ژغورلی يم؛ ډېره مننه کوم.

کله مې، چې دا خبر د ۱۹۸۱ زېږدي د نوامبر پر (۵) په ورځپاڼه کې ولوست، نو ماته ورسره د حضرت محمد (ص) يوه معجزه را ياده شوه. هغه معجزه نننيو خلکو ته د علمي حقيقتونو لپاره لار پرانيزي.

د بدر په غزا کې معاذ بن عمر نومي يوه ځوان، د اسلام پر ستر دښمن بريد وکړ، د ابوجهل د زوی اکرمه ورته پام شو او د خپل پلار د ژغورلو لپاره يې پر معاذ بن عمر بريد وکړ او د هغه مبارک لاس يې پرې کړ، معاذ له خپل پرې شوي لاس سره حضرت محمد (ص) ته ورغی او هغه مبارک د معاذ لاس را واخيست او بېرته يې ورته په خپل ځای کېښود، د مبارکې خولې ناپې (لاړې) يې پرې وموښلې او دعا يې ورته وکړه، د معاذ لاس روغ شو.

د حضرت محمد (ص) له زرګونو نورو معجزو څخه يوه معجزه دا وه، چې بې ګنډلو يې د دې کار عمليات تر سره کړ.

د حضرت محمد (ص) دا معجزه؛ نورو پوهانو او ډاکټرانو ته يوه اشاره وه، د دې معجزې په څېر کار ترسره کول ناشوني دي، خو د دې معجزې پر بنسټ ورته کار سرته رسول شوني دي. پرې شوې ګوتې او لاسونه په عملياتو سره بېرته ګنډل کېږي او سربېږي. رسول الله (ص) د طب متخصصينو (څانګوالو) ته دا دريځه پرانيزي او يو پيغام ورکوي، چې زيار وباسئ او په طب کې دومره پرمختګ وکړئ، چې پرې شوی لاس بېرته وګنډئ او الله (ج)، چې کومې اسانتياوې او پوهه درکړې، له هغې ګټه وکړئ او د نړۍ د وګړو د اسانتيا لپاره زيار وباسئ.

مړي ژوندي کيږي

کله کله د تلویزون پر پرده ډاکټران راڅرگندېږي او له نورو خلکو څخه غواړي، چې خپلې سترگې نورو ته وښی، (زړه مو وښی)، (پښتورگي مو وښی). موږ بیا له ځان سره فکر کوو، چې دا شیان څه په کار دي؟ هغوی وایي: د مړي زړه، سترگې او پښتورگي ساتو او بیا یې نورو ناروغانو ته لگوو، دا غږي بېرته په کار کولو پیل کوي.

ډېر ځلې داسې شوي، چې د مړي پښتورگي اېستل شوی او بیا یې د همدې ناروغۍ ناروغ ته ورگنډېلې، چې هغه انسان ورسره په کلونو کلونو ژوند کړی دی.

که د نننۍ نړۍ د طب پرمختګ ته وګورو، نو وینو، چې د مصنوعي زړه جوړېدل هم شوني دي. وغواړو، که ونه غواړو، د دغو ټولو پرمختګونو په لیدو سره مو حضرت عیسی (ع) د ذهن په پرده را څرګندېږي، هغه عیسی (ع)، چې مړي به یې ژوندي کول.

حضرت عیسی (ع) د یهودانو په منځ کې خپله پیغمبري اعلان کړه، د قرآن کریم په آل عمران سورت کې راغلي، چې زه د الله (ج) له لوري تاسې ته رالېږل شوی یم هغه د خپلې پیغمبرۍ د زبات (ثبوت) لپاره بېلابېلې معجزې ښکاره کولې، چې تر ټولو ستره معجزه یې د مړي ژوندي کول و، پردې سربېره یې د ځایي ړانده بیا بیا کول او د خطرناکو هغو ناروغیو درملنه به یې کوله، چې په هغه وخت کې یې د درملنې شونتیا نه وه. خپل یو ملګری یې تر مړینې درې ورځې وروسته د الله (ج) په امر بیا را ژوندی کړ. د یوې بوږنۍ یوه ځوان زوی ته یې چې تر لمبولو او کفانه وروسته یې قبر ته روان کړی و، له خدای (ج) نه دعا وغوښته، چې خدای (ج) د هغه (عیسی ع) په دعا ژوندی کړ. یوه بله نجلۍ یې هم تر مړینې یوه ورځ وروسته بیا ژوندۍ کړه، دا بیا ژوندي شوي کسان بې کړنو (فعالیت) پاتې نه شول، بلکې د اولادونو خاوندان شول او ډېر کلونه یې ژوند هم وکړ، چې وروسته له څو کلونو یې یو ځل بیا له ژوند سره مخه ښه وکړه.

دا خو ټولو ته څرګنده ده، چې عیسی (ع) به دالله (ج) په فضل او کرم مړي ژوندي کول، کنه له الله (ج) پرته بل هېڅوک نه شي کولای، چې انسان بیا ژوندی کړي.

يهودانو به د خپلې رخې له مخې له حضرت عيسى (ع) سره بحث کاوه او هغه به يې پېغمبر نه؛ بلکې يو جادوگر باله، په دغه معجزه کې، چې مړي يې بيا ژوندي کول، هم عيب لټاوه او ويل به يې دا مړي نه ژوندي کوي، بلکې بې هوښه شوي خلک دي، چې بېرته په هوښ راځي. يوه ورځ ډېر يهودان راټول شول او عيسى (ع) ته ورغلل، له هغه څخه يې داسې يو څه وغوښتل، چې هغه يې په کولو کې پاتې راشي، هغه مبارک ته يې وويل: اې عيسى! سام د نوح زوی، چې سوونه کاله وړاندې مړ شوی؛ بيا را ژوندی کړه، که هغه دې را ژوندی کړ، نو پېغمبري به دې ومنو.

حضرت عيسى (ع) خپل رب ته په زاريو شو او پاک رب (ج) يې دعا ومنله، سام د نوح زوی را ژوندی شو او په خبرو يې پيل وکړ، وېي ويل: عيسى (ع) د خداى (ج) پېغمبر دى، پر هغه ايمان راوړئ، ځينو، چې دا هر څه وليدل ايمان يې راوړ او ځينو نورو بيا د رخې له کبله ايمان را نه ووړ او عيسى (ع) يې جادوگر وباله او ډول ډول تورونه يې پرې ولگول. د قرآن کريم تفسير هم، چې کله دا پېښه بيانوي، زموږ مخې ته يو حقيقت په ډاگه کوي او همدارنگه د تخنيک پوهانو ته لار پرانيزي: لکه، چې وايي:

هغه معجزې، چې الله (ج) عيسى (ع) ته ورکړې وې، تاسې هغو معجزو ته نژدې کېدای شئ، الله (ج) هغه ته د ځايي ړانده د بيناکولو معجزه ورکړې وه، که مړي نه شئ ژوندي کولای، نو هغه ناروغان، چې د مرگ کومې ته نږدې دي، کولای شئ، چې د بل چا په غږو سره هغوى ته ژوند وروښئ، يانې کولای شئ، چې د يوه مړي زړه راواخلئ او بل ناروغ ته يې ولگوئ، ناروغ به خپل ژوند کړي، د هر درد درمل شته، يوازې زيار وباسئ او له الله (ج) څخه يې وغواړئ.

د حضرت عيسى (ع) په دې معجزه کې، چې مړي يې ژوندي کول، تلویزون ته هم اشاره شوې ده، آيا هغه وگړي، چې ډېر مخکې مړه شوي دي او له هغوى څخه، چې کوم فلمونه پاتې شوي، هغه نن په تلویزون کې نه وينو؟ آيا غږ او خبرې يې نه اورو؟ آيا پر لار تلل، کېناستل، خبرې کول او فکر کول يې نه ننداره کوو؟

د ننني پېر (دور) پوهانو د حضرت عيسى (ع) له معجزې څخه ډېره ښه اخيستې ده، د بدن دغږيو د پيوندولو پېښې يې رښتينې کړې او تر ډېر کوشن او هڅو وروسته يې مصنوعي زړه هم جوړ کړ. حضرت عيسى (ع) د هغو ناروغانو درملنه کوله، چې هغه مهال يې درملنه ناشونې وه او په اوسني پېر (دور) کې هم له هغه شان ناروغيو څخه، چې درملنه يې نه کېږي، څه موده مخکې د ډېرو ناروغيو درملنه ناشونې وه، خو اوس د ډېرو د درملنې شونتيا شته، خو اوس هم داسې ناروغی شته؛ لکه سرطان او اېډز، چې تر اوسه يې درملنې دي، خو کوشنونه او نويو

څېړنو ښې پايلې ښوولې دي، په همدې نژدې وختونو کې به د اېلز او سرطان درمل هم جوړ شي، بېلگه يې په قرآن کریم کې ورکړ شوې ده، دا پروا نه کوي، چې مسلمان دی، که کافر، په هر دين او قانون، چې وي، خو، چې قرآن کریم لارښود وگرځوي او د هغه د لارښوونې په رڼا کې او د قرآن کریم په آيتونو کې چې ځينې اشارې شوي، څېړنه وکړي او زيار وباسي، بريالی کېږي. د قرآن کریم د الحجر سورت په پنځم آيت کې راغلي دي:

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ (٥)

ژباړه: هېڅ قوم نه له خپلې نېټې مخکې (تباه) کېدای شي او نه وروسته (پاتې) کېدای شي. يانې اجل په ټاکل شوي مهال کې رامنځ ته کېږي، ښه نو آيا د زړه مصنوعي لېږدول او لگول د دې مبارک آيت پر خلاف نه دی؟ نه بلکې خپل بنده ته د مرگ وروستۍ شېبه د اجل په ډول ليکي، هغه انسان، چې د زړه له امله مړ کېږي او يا د مصنوعي زړه له امله څومره ژوند کوي، الله (ج) تر هماغه وخته پورې د هغه اجل او ژوند ليکلی وي.

د ځمکې گردوالی

قرآن کریم ، ځمکه د چرگې یا اوبن مارغه (شترمرغ) له هگۍ سره ورته ښوولې او پوهانو ته یې په دې اړه رڼا اچولې ده.

نصارا وو هغه وخت د ځمکې د هواری ادعا کوله او د هغوی پاپانو به هم دا ویل، چې په انجیل کې هم شته دي، په هغه وخت کې د دې ادعا کول، ځمکه ګرده ده او څرخي د هغه وخت خلاف و، (ګاليله) په همدې ویلو، چې ځمکه په څرخېدو ده سزا لیدلې وه.

د اسلام عالمانو د ځمکې گردوالی له دغه آیت شریف څخه راوبستلی ده:

وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا (۳۰)

ژباړه: او وروسته تر هغه یې ځمکه وغوړوله.

په حقیقت کې د عربي ژبې (دحی) د منظمې شوې په مانا ده، په عربي کې د (دحی) کلمه د اوبن مارغه (شترمرغ) د هگۍ په مانا کیږي، په قرآن شریف کې هره کلمه ځان ته ډېرې ماناوې لري او همدا ډول د (دحی) کلمه د منظم شوي او د اوبن مارغه د هگۍ مانا هم ورکوي، په دغه صورت کې کولای شو ووايو، چې په قرآن کریم کې ځمکه د اوبن مارغه له هگۍ سره ورته ښوول شوې ده.

قرآن کریم ۱۴۰۰ کاله پخوا د ځمکې گردوالی بیان کړی و.

أَفَأَمِّنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتًا وَهُمْ نَائِمُونَ (۹۷) أَوْ أَمِّنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يُلْعَبُونَ (۹۸)

ژباړه: آیا د دې کلیو خلک له دې بې غمه وو، چې د شپې په ویدو به زموږ عذاب ورته راشي؟ یا د دې کلیو خلک له دې بې غمه وو، چې په (رڼا) غرمه به زموږ عذاب ورته راشي په داسې حال کې چې دوی به لوبې کوي.

دا پورتنی آیت شریف د ځمکې پر گردوالي دلالت کوي.

عالمانو له دغه آیت شریف نه په ګټه ویلې دي: که چېرې ځمکه هواره وای، نو تل به یا ورځ وای او یا به شپه؛ نو د ځمکې گردوالی لازم دی؛ ځکه چې یوه اړخ ته ورځ وي او بل ته شپه وي او یو پر بل پسې راځي.

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُغَّ اللَّهُ الَّذِي اتَّقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ (٨٨)

ژباړه: او ته غرونه وینې، په خپل ځای به یې کلک ولاړ ګڼې، خو هغه به د ورېځې غوندې تېرېږي، د هغه الله (ج) جوړونه ده، چې هرڅه یې محکم کړي دي، بې شکه هماغه ښه خبردار دی، په هغو کارونو چې تاسې یې کوئ.

په داسې حال کې چې غرونه نه خوځېږي یا حرکت نه کوي، که چېرې داسې وي، نو دځمکې حرکت څرنگه ممکنېدای شي؟ باید ځمکه حرکت وکړي، چې غرونه هم ورسره په حرکت کې وي، نن ورځ پوهیږو، چې لمرین نظام هره ورځ د یو میلیون میل په چټکتیا سره د (ویگا) ستوري پر لور په حرکت کې دی، قرآن کریم د لمر حرکت په (یس) سورت کې بیان کړی دی.

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ (٣٨)

او لمر (بله ښه ده) چې په خپله ټاکلې لار چلېږي، دا د ډېر پوه برلاسي (خدای) ټاکلی نظام دی.

یانې لمر د الله (ج) په امر تل په حرکت کې وي، هغه هم د ورځې او شپې حرکت او ورسره له کلونو کلونو په حرکت کې وي او یوه دقیقه هم نه تمېږي او له خپل لوري بل لوري ته نه ځي.

آيا قرآن کریم له اتوم خخه بحث کړی؟

قرآن کریم په خپل یوه مبارک آیت کې تر ډېرې د کوچنۍ مادې (اتوم) په باب بحث کوي، اسلامي عالمانو تر ټولو کوچنۍ ذره (اتوم) (الجز لا يتجزا) نومولې ده.

په قرآن کریم کې هرې علمي موضوع ته اشاره شوې ده، موږ باید هر آیت شریف ته څیر شو او د هغه پر مانا او تفسیر په ښه ډول ځان پوه کړو، ځکه، چې ځینې ماناوې پټې ساتل شوي، ځینې ډېرې لنډې توضیح شوي او ځینو ته خو یوازې اشاره شوې ده.

هر څه ته، چې تخنیک لار موندلې او یا لار پیدا کوي، قرآن پرې بحث کړی، خو پر هغو باندې پوهېدل لږه ځیرکتیا غواړي، آیا په قرآن کریم کې (اتوم) ته اشاره شوې ده؟

اسلامي پوهانو څېړنه وکړه او دغه مبارک آیت د هغوی پاملرنه ځانته رااړولې ده.

الله (ج) فرمایي:

تَسْبِيحٌ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا (۴۴)

ژباړه: ده ته اسمانونه او وړه ځمکه او هغه څوک چې په دوی کې دي تسبیح وايي او هېڅوک داسې نشته، چې د دغه الله (ج) تسبیح او ثنا ونه وايي، خو تاسې دهغوی په تسبیح نه پوهېږئ؛ بېشکه دغه الله (ج) (د سزا په ځنډولو کې) د ښه زغم خاوند او د (اجر او ثواب په ورکولو کې) لوروونکی دی.

دغه مبارک آیت عالمان په فکر کې واچول، ویل کېږي، چې هر موجود ته په کتو سره په هغه کې یو ډول حرکت او یو ډول ژوند شته دی، که چېرې داسې نه وای، نو الله (ج) ته به یې څنګه عبادت کاوه؟ د الله (ج) تسبیح (عبادت) یو حرکت او د حرکت پایله یو ډول ژوندي اوسېدل دي، د اسلام ستر عالم شیخ فریدالدین عطار نېشاپوري پر دې مبارک آیت اتکا کړې او وایي: ((د کایناتو هره ذره په پرله پسې توګه په حرکت کې ده.))

او په يو بل آيت شريف کې الله (ج) فرمايي:

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ (٦١)

ژباړه: او ته چې په هر حالت کې اوسې او له قرآنه چې هرڅه لولې او (اې خلکو!) تاسې چې هرڅه عمل کوئ، (په هر حال) موږ پر تاسو شاهد يو، کله چې تاسې په کې بوخت (لگيا) ياست او ستا له رب نه په ځمکه او نه په اسمان کې د يو بخري په اندازه (کوم شی) پېژندای شي او نه به تردې هم لا ډېر کوچنی او يا ډېر لوی داسې کوم شی وي، چې په يو روښانه دفتر (لوح محفوظ) کې نه وي (ليکلی).

دغه مبارک آيت عالمان دې ته وهڅول، چې تر ټولو کوچنی او غټه ټوټه پيدا کړي، همدارنگه پيدا يې کړه او هغه يې (الجز لا يتجزا) ونوموله، يانې د دننۍ ورځې په اصطلاح (اتوم) بلل کېږي.

عالمانو په کایناتو کې څېړنې پيل کړې، په ډېر غټ ستوري کې هم حرکت موجود دی. کوم حرکتونه چې په اتوم کې وو هغه په ستورو کې هم ول.

د اتوم جوړښت يو خارق العاده کار او په يوه نظام کې دننه دی، په منځنۍ برخه کې يې د رابښکون ځواک (قوه) او د هغه په اړخونو يا شا او خوا کې يې د ورېځو په څېر الکترونونه روان دي.

په لنډه توګه ويلای شو، چې په هر شي کې يو ډول حرکت موجود دی، هر شی په خپله ژبه د الله (ج) ذکر کوي.

د هايدروجن اتوم يې تر څېړنې لاندې ونيو او پيدا يې کړل، چې الکترونونه په خپل چاپېريال کې د زرو کيلو مترو په چټکتيا سره چورلي.

ځمکه په يوه ساعت کې ۱۰۸ زره کيلو متره چټکتيا لري او د لمر نظام هم د (اويګا ستوري) په لوري په حرکت کې وي.

له اتوم څخه نېولې بيا تر غټو غټو ستورو پورې په حرکت کې دي او دغه ټول د الله (ج) تر ادارې لاندې دي، د هغه ذکر او عبادت کوي او د هغه له امره سرغړونه نه کوي.

بيا څنگه ژوندي کيږو؟

پاک څښتن تعالیٰ په خپل کتاب قرآن کریم کې په تر مرګ وروسته ژوند خبرې کړي او موږ یې په اړه خبر کړي یو. (بعث بعد الموت).

دې خبرې ته باید په تعجب کې پاتې نه شو، ځکه چې میلیونونه نباتات د مني په رارسېدو سره له منځه ځي، وچيږي، خو بیا د پسرلي په رارسېدو سره بېرته راژوندي کيږي. ځینې حیوانات په ژمنیو خوبونو سره بې له خوراک او څښاکه ټول ژمی خوب کوي. له یوه انده دوی بېرته ژوندي کيږي او همدا لړۍ ادامه لري.

هغه خدای (ج)، چې په میلیونو نباتات په مني کې مړه کوي او په ژمي کې یې بېرته راژوندي کوي او همدا ډول ځینې حیوانات په ژمني خوب ویده کوي بیا یې بېرته راویښوي، هغه څښتن تعالیٰ ته دا هم ستونزمنه نه ده، چې انسان بیا ژوندي کړي.

لکه څنگه چې یې اوه ملګري (اصحاب کهف) تر درې سوه لمريز کاله پورې په یوه غار کې ویده کړي وو او بیا یې ژوندي کړل. د دې داستان ټوله کیسه په کهف سورت کې راغلې ده. د پخواني (افسوس) او اوسني (تارسوس) ښار یو ډېر ظالم او بت پاله پاچا و، چې نوم یې (دقیانوس) و، د عیسی (ع) دین یې منع کړی و او بت نمانځنه یې دود کړې وه؛ چا چې به د ده له امره غاړه غړوله، بېلابېلې ځورونې به یې لیدلې.

د پخواني (افسوس) او اوسني (تارسوس) اوه ځوانانو د پاچا پر ضد مقاومت پیل کړ، ظالم واکمن هغوی ونیول او ورته یې وویل که په دومره ورځو کې موله مخالفت لاس وانه خيست؛ نو وبه وژل شی.

په ځینو روایاتو کې راغلي دي، چې هغوی د پاچا له بنده وتښتېدل، له هغو سره یو سپی هم و، چې (کتمیر) نومېده، دوی په یوه غار کې پټ شول.

د دقیانوس یو مینه وال له دوی خبر شو او خپل پاچا یې خبر کړ، دقیانوس، چې غار ته راغی؛ نو وېې لیدل، چې اوه ملګري ویده دي، هېڅ یې ورته ونه ویل، یوازې یې دا وویل، چې د غار خوله په تیرو وټو او یوه بله خبره یې هم ورسره مله کړه، چې دا غار باید د دوی قبر اوسي. کلونه کلونه تېر شول، هغه اوه ملګري راویښ شول او هر لوري ته به یې کتل، د غار خوله ایله شوې وه، تیرې لوېدلې وې او له یو او بل نه به یې پوښتل، چې څومره وخت به ویده شوي یو؟ یوه به ځواب ورکړ نیمه ورځ، بل به ډېر وخت ښوده او بل به ویل، چې خدای پوهیږي.

تېري وو او ملگرو (ایملیحا) ته پیسې ورکړې، چې ښار ته لاړ شي او د خوراک لپاره څه شي راوړي، هغه ښار ته لاړ، هر شی به یې چې لیده، نو حیران به شو، هر شی بدل شوی و، کوڅې، کورونه، میدانونه او نور.. حتا د انسانانو کالي هم بدل ول.

له ځان سره یې وویل؛ لکه چې بل ښار ته راغلی یم، له یوه مخامخ را روان سړي، څخه یې پوښتنه وکړه. هغه ورته وویل نه همدا د افسوس ښار دی او تاسې کوم بل ښار ته نه یاست راغلي. یوې هټې (دوکان) ته ننوت، هټې وال هم حیران شو، چې دا د کوم وخت سکه درسره ده، چې اوسمهال له دوده لوېدلې او دا د درې سوو کلونو وړاندې خبره ده. هټې وال وپوښتل: دا څه شی ده؟ دا پیسې دې له کومه کړي؟ پرې چیغه یې کړه، چې کومه خزانه دې پیدا کړې؟ دولتي عسکرو ته یې خبر ورکړ، عسکرو ایملیحا له ځانه سره د وخت حاکم ته وروست. ایملیحا یو ځل بیا حیران شو، دقینوس نه و، دا پاچا یې نه پېژانده او بل څوک و، له ځانه سره یې هم دا ویل، چې دا به څوک وي؟ پاچا وپوښتل؟

د دقینوس د وخت پیسې دې له کومه کړې دي؟

هېڅ بله لاره یې نه درلوده او په خبرو یې خوله پرانیسته، ایملیحا له دقینوس څخه د تښتېدو، په غار کې د اوږده خوب او پټېدلو ټوله کیسه وکړه، پاچا په یوه شېبه کې پر ټولو شیانو پوه شو. او وې ویل: ډېر د شکر ځای دی، چې له الله (ج) څخه یې د هغه پاک پر ذات ټینگ باور او عقیده درلودل غوښتي و، هغه ذات، چې انسانان له هماغه جسم او روح سره بیا راژوندي کوي، الله (ج) راته ایملیحا راواستاوه، اې خلکو! ټول په ګډه سره هغه غار ته ورځو، چې د ایملیحا ملګري پکې دي، ټول پر خپلو آسونو سواره شول او د غار مخې ته ورغلل، پاچا غار ته ننوت او د ټول حالت په اړه یې ورته وویل، د هغوی دعاګانې یې واخیستلې، د هغوی غوښتنه یې ښار ته یووړه او یو ځل بیا هغوی په ارامه خوب ویده شول، چې بیا هېڅ چېرې هم راوینس نه شول، مړه شوي وو.

دا هغه غار دی، چې د تارسوس ښار په شا او خوا کې موقیعت لري او د اصحاب کهف یا د اوو ملګرو غار په نامه یادېږي، د دې اوو ملګرو قبرونه هم څنګ پر څنګ په همدې غار کې دي.

انسانانو الوتل له چا زده کړل؟

پخوانیو انسانانو به الوتونکو ته په ډېره اریانیتیا (حیرانتیا) سره کتل او د هغو په اړه به یې په ډېره ځیرتیا فکر کاوه او ویل به یې، کاشکې موږ هم د هغوی په څېر الوتای شوای.

ایټالوی رسام او عالم لیونارډو ډو ونسی (Leonardo da vinci) به د الوتونکو الوت ته په ډېره اریانیتیا سره کتل او ډېری ورځې به د یوې غونډۍ پرسر کېناسته او د الوتونکو بېلابېل الوتونه به یې کتل، خپلې لاسته راغلې پایلې به یې د خپل یادښت په کتابچه کې ثبتولې.

الوت یې زړه غوښته، له هر ډول تمرینونو څخه یې کار واخیست، چې والوځي، خو بریالی نه شو، خو لومړنی ترکی مسلمان (حضرتن احمد چلبی) د مراد په څلورم پېر (دوره) کې په الوتلو بریالی شو، هغه په لومړي ځل د گوربت وزرې په خپلو اوږو کېښودې او له (گالاتا برج) نه یې ځان هوا ته خوشې کړ، چې په (اسکودار) کې یې له کوم زیانه راښکته شو.

انسانانو ته همدا الهام له کومه راغلی دی؟

ښایي لومړی له الوتونکو څخه او بیا د سلېمان (ع) له الوتلو څخه دا الهام د انسانانو ذهنیت ته راغلی وي.

قرآن کریم دا پېښه داسې بیانوي:

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَّاحُهَا شَهْرٌ وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ
يَأْذَنُ رَبُّهُ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ (١٢)

ژباړه: او سلیمان ته مو باد تابع کړی و، چې د سهار مزل یې هم د یوې میاشتې و او د ماښام یې هم د یوې میاشتې او هغه ته مو د تانبې چینه (هم) بهولې وه او پېریانو کې ځینې داسې وو، چې د خپل رب په حکم یې د هغه په وړاندې کار کولو او له هغوی نه چې څوک زموږ له امره سر غړوي، موږ به د بل اور عذاب وروڅکو.

سلېمان (ع) به چې سبا ناری وکړ؛ نو د هوا (باد او شمال) پر وزرو چې د ده تر امر لاندې و، سپرېده او د غرمې ډوډۍ به یې د (استخر) په ښار کې خوړله، چې هغه ځای ته تگ یوه میاشت وخت غواړي. او بیا به پر باد سپرېده او د شپې ډوډۍ به یې د (کابل) په ښار کې (چې یوه میاشت مزل و) خوړه.

داسې مه وایئ، چې آیا باد انسان لېږدوی شي؟ په ځینو تلویزونونو کې گورو چې وایي پلاني توپان د اروپا پلاني برخه ويجاړه کړه، باد نه یوازې انسانان الوځوي، بلکې ډېر نور شيان هم له خپلې مخې لرې کوي او الوځوي یې، هغه باد، چې د الله (ج) له لوري ورته امر شوی، نو هغه ته د یوه انسان لېږدول څه شی دي؟

سلېمان (ع) به پر باد سپرېده او الوته به، هغه په حقیقت کې انسانانو ته د الوتلو لاره وربښوله، له دغې موضوع څخه په الهام سره نورو انسانانو هم وکړای شول، چې د بېلابېلو الوتکو په جوړولو لاس پورې کړي.

دا په خپله یوه معجزه وه او لکه څنګه چې تاسې پوهیږئ، معجزه یو فوق العاده حالت دی او یوازې د الله (ج) له لوري خپلو پیغمبرانو ته ورکول کېږي. له یوه پلوه الوتونکو او له بله پلوه په قرآن کریم کې د سلېمان (ع) د معجزې ذکر، چې پر باد به سپرېده او سیاحت به یې کاوه، نورو انسانانو ته د الوتلو لار پرانیستلې ده.

لکه څنګه چې غواړي دا په ډاګه کړي:

اې! انسانانو تنبلي پرېږدئ او زیار وباسئ، هغومره زحمت وباسئ، چې یوه ورځ الوتنه وکړئ. الوتونکي تاسې ته بېلګې دي او د حضرت سلېمان (ع) معجزه درته لاسوند (دلیل) دی، سلېمان ته مو الوت ورکړ؛ نو تاسې هم هغه ته په پام سره له پنځ (طبیعت) نه ګټنه وکړئ.

لږ فکر وکړئ، که دا معجزه په قرآن کریم کې نه بیانېدای او په پنځ کې هم الوتونکی شی نه وای، آیا انسانانو به د الوتلو فکر هم کړی وای؟

د الوتونکو تر لیدلو او لوستلو وروسته عالمانو سامان الات جوړ کړل او زیار یې وایست، چې الوتونکو ته ورته شی جوړ کړي او د هغه په منځ کې یې موتور کېښود، نو څنګه چې دوی خپله هم پیدا کړل شوي وو او ساه یې نه شوه ورکوی؛ نو موتور یې جوړ کړ، ماشین یې جوړ کړ، په الوتکه کې یې ولګول، وزرې یې ورته جوړې کړې او ډېرې ازموینې یې تر سره کړې، چې پایله یې مثبتې او ګټوره راووتله.

د وخت په تېرېدو سره انسانانو ډېر کوښښ وکړ او دغې برخې ته یې پراختیا ورکړه.

د هرشي پیل او پای په قرآن کریم کې راغلی دی، د هر علم پیل او پای هم په قرآن کریم کې دی، که د قرآن کریم په رڼا کې ژوند وکړو، څه شی، چې په هغه کې دي، هغه د ژوند موخه وګرځوو او عمل پرې وکړو، نو د لویو لویو موندنو او نوښتونو خاوندان به شو، باید دا هېر نه کړو، چې لومړنی انسان چې په هوا کې یې الوت کړی؛ هغه مسلمان دی، حضرتن احمد چلبي، بې له شکه چې ده به د حضرت سلېمان (ع) معجزه په قرآن کریم کې لوستې وي او بیا یې پر خپل الوت فکر کړی دی.

ټولې مسلې په قرآن کریم کې شته دي، خو یوازې زموږ دقت او څیړنه غواړي، چې باید
تلاوت یې کړو او عمل پرې وکړو.

اتوم بم ته د قرآن کریم اشاره

سدوميان يو بې اخلاقه او بې تربيتي ملت و، تر هغه وخته، چې کومې نادودې او غلط کارونه چا نه وو کړي؛ هغه سدوميانو ترسره کړل، غلا، لوټل، وژنه او هر ډول ناوړه کار به دوی کاوه او د دوی ورځني کارونه همدا ول. په هغه وخت کې داسې بېلارې خلک وو، چې له خپلو لویو او خویندو سره به یې ودونه کول، دا ډول کارونه به یې په ډېر ویاړ سره کول او نورو ته به یې په ویلو خوښېدل.

الله (ج) هغوی ته لوط (ع) د پیغمبر په توګه ورواستاوه، لوط (ع) خلک راټول کړل او هغوی یې له خپلو بدو کړنو څخه وډارول، چې د دغو چارو پای ښه نه ده او د عذابونو یې هم ورته وویل.

خو دهغوی پر ذهنونو یې هېڅ ډول اغېزه ونه کړه او لا نور به هم په غوسه کېدل. یوه ورځ ټول سره راغونډ شول، د لوط (ع) او د هغه د نورو پیروانو په اړه یې پرېکړه وکړه، چې دوی باید له خپلې خاورې وباسو، ځکه چې دهغوی شتون به سدوميان نارامه کړي او لوط (ع) ته یې دا هم وویل: که ته په خپلو خبرو کې رښتینی یې؛ نو خپل خدای ته ووايه، چې پر موږ باندې خپل عذاب راوړي، بیا به هغه وخت ګورو.

هغوی اصلاح نه شول او لوط (ع) هم مجبور شو، چې خپل لاسونه پورته کړي او دعا یې وکړه: اې ربه! ما او هغه کسان، چې زما پیروان دي، د دغو کسانو له شره وژغوره.

الله (ج) د لوط (ع) دعا قبوله کړله او د سدوميانو د نشتولو لپاره یې درې ملایکې راواستولې، ملایکې د دریو ځوانانو په څېر د لوط (ع) قوم ته راغلې او سدوميانو له هغو دریو ځوانانو (درو ملایکو) سره دناوړه چلند په سوچ کې شول، چې په دغه شوم حرکت سره یې ځانته لا د عذاب سختي ډېره کړه. د قرآن کریم د ارشاداتو په رڼا کې درې ملایکې لومړی لوط (ع) ته ورغلې او هغه ته یې دژغورنې لار وروښووله.

قَالُوا يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصْلُوا إِلَيْكَ فَأَسْرَبْ أَهْلَكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرًا تَكُنْ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ (٨١)

ژباړه: ویلې اې لوطه! موږ ستا د رب استازي یو، دوی هېڅ ضرر نه شي در رسولی؛ نو د شپې په یوه برخه کې خپله کورنۍ روانه کړه او هېڅوک دې له تاسې بېرته نه راګوري، پرته له مېرمنې دې، یقیناً هغې ته هغه (عذاب) رسېدونکی دی، چې هغوی ته ور رسېږي، بې شکه د هغوی نېټه سهار ده، آیا سهار نژدې نه دی.

او همدارنگه د الحجر سورت په (۶۵) آیت کې فرمایلي:

فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أذْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ (۶۵)

ژباړه: نو د شپې په یوه برخه کې خپله کورنۍ وباسه، ته یې شاته ورپسې ځه، ستاسې یو دې هم بېرته نه راگوري او چېرته چې درته حکم کیږي هغه لور ته درومئ. دا پېښه د گناهکارانو او ظالمانو د ورکاوي او د مومنانو د خلاصون لامل شوه. دا آیت شریف د دې څرگندوی دی، چې مسلمانان څنگه وژغورل شول او په دې آیت شریف کې پردې سربېره، ننني پېر ته هم نغوته شوې ده، چې وایي: ((له تاسې څخه دې هېڅوک بېرته (خپل شا ته) نه گوري)). د عذاب له ژغورلو څخه لومړی غواړي، له هغه ځایه بهر لاړ شي؛ لکه څنگه چې څرگنده ده، چې د اټوم بم له تاثیراتو څخه یو هم وړانګشیندنه (تشعشع) ده. د وړانګشیندنې (تشعشع) پر وړاندې د یو شي خنډ گرځېدل، ډېر خطرناک دي. غواړم دلته، د هغه موضوع په اړه مو، چې توضیح کوله، یو څه ووايم: هغه عذاب کېدای شي، د اټم بمب له زیان سره ورته وي، غواړم ووايم، چې اټم بمب ته قرآن کریم هم نغوته کړې ده. په قرآن کریم کې هرڅه او هر علم ته اشاره شوې؛ نو څنگه کېدای شي، چې اټم بمب ته اشاره نه وې شوي؟

د اوسپنې ويلي کول مو له چا زده کړل؟

داوود (ع) د اوسپنې د ويلي کولو معجزه لرله او الله (ج) د داوود (ع) دا معجزه نورو وگړو ته بېلگه گرځولې ده.

که پخوا وختونو ته څير شو اوسپنه، مس، پطرو او نور توکي د ځمکې لاندې موجود وو؛ خو انسانانو يې د کارونې وړتيا نه لرله.

الله (ج) خپل پيغمبران د نورو بندگانو د لارښوونې لپاره را استولي دي، چې د خپلو معجزو په رڼا کې نورو ته لارښوونه وکړي او وگړي هم همدا معجزې ځانته بېلگې وگرځوي او په اړه يې فکر وکړي، لکه، چې نوح (ع) بېړۍ جوړول، اديس (ع) کالي جوړول، آدم (ع) د ټولو شيانو نومونه اېښودل، سلېمان (ع) ته يې له مس څخه د گټې اخيستلو ډولونه ور وښودل. په قرآن کریم کې راغلي دي، چې سلېمان (ع) ته د ذوب شويو مسو سيند ورکړل شوی دی، اوس په زرگونو کلونو وروسته فکر کوو، اوسپنه وه، مس و؛ خو ويلي کول او بڼه ورکول يې نه وو زده، له دې امله يې د سفالي لوبو څخه گټه اخيستله.

هغه وخت داوود (ع) راځي په خپلو مبارکو لاسونو کې يې اوسپنه د اوږو په څېر کړه او يوه بله بڼه يې ورکړه، په اصل کې د داود (ع) په وسيله د اوسپنې ويلي کول يوه معجزه وه؛ خو نورو خلکو ته يوه نمونه هم وه، داوود (ع) يو عادل واکمن و او خپل عملونه به يې داسې تر څارنې لاندې نيول، چې کله کله به يې خپله څېره هم بدلوله او د خلکو په منځ کې به يې تگ راتگ کاوه، د هغوی خبرې به يې اورېدلې، څوک به چې د ده له ادارې څخه ناخوښ ول، له هغوی څخه به يې ځان خبراوه او هغوی ته به يې قناعت ورکاوه.

يوه ورځ له يو تن سره مخ شو، چې په اصل کې دا يوه ملايکه وه او د الله (ج) په امر د انسانانو په لباس کې راغلې وه؛ خو الله (ج) داوود (ع) ته د دې په اړه هېڅ نه و ويلي، داوود (ع) په ملايکې باندې د يو ښاري گومان وکړ او له هغه څخه يې وپوښتل:

داوود څنگه انسان دی؟

ملايکې ځواب ورکړ: ښه انسان دی؛ خو يو خراب عادت هم لري.

داوود (ع) په اندېښنه کې شو او وپې پوښتل:

هغه کوم عادت دی؟

ملايکې ځواب ورکړ:

د خپلو اولادونو او کورنۍ لگښت د دولت له خزائې څخه اخلي، د دې پر ځای يې که چېرې ځان ته او يا هغوی ته يو کسب ور زده کړی وای، دا به يې ډېر لوی کار کړی وای.

داوود (ع) چې څنگه کور ته راوړسېد، خپل لاسونه يې دعا ته لپه کړل او له الله (ج) څخه يې د حلالې روزۍ گټولو غوښتنه وکړه او وېي ويل:

ای لویه خدایه! له ماسره مرسته وکړه.

الله (ج) خپل رسول ته پښکري (اهنگري) وروښووله او هغه ته يې يوه معجزه ورکړه، چې بې له کومې وسيلې په خپلو لاسونو اوسپنه نرمه کړي.

بالاخره داوود (ع) به اوسپنه نرموله او هغې ته به يې بله بڼه ورکوله او خرڅوله به يې او له همدې لارې به يې د خپلې کورنۍ اړتياوې پوره کولې.

له مسو څخه د گټې اخيستلو ډول سلېمان (ع) ته وروښوول شوی و او دا ټول شيان په قرآن کریم کې راغلي دي، له دې څخه اصلي موخه يوازې د نورو انسانانو لارښوونه کول وو او دوی ته يې دا ښوول، چې که دوی وکولای شي په دې برخه کې، نور نوي وسايل جوړ کړي او په تخنيک کې ورڅخه گټه واخلي.

اوس بايد موږ د اوسپنې او مسو د ذوب او وييلې کولو په قدر او ارزښت پوه شو، که چېرې دا نه وی شواى؛ نو ننني انسانان به اوسني پرمختللي تمدن ته نه وو رسېدلي. نننۍ صنايع به نه وای؛ ځکه چې په ډېرو سامانونو کې اوسپنه او مس کارېدلي دي او کارېږي.

دغو عالمانو هم د داود (ع) د دغې معجزې په رڼا کې موندنې کړي، له مسو او اوسپنې څخه يې بېلابېل شيان جوړ کړي دي، هغه وسايل، چې اصل يې فلز دی، په حرکت يې راوستل، وايي لوڅول او په لويو- لويو دريابونو کې يې هم په حرکت راوستل.

نننۍ تخنيک د الله (ج) د هغو بېلگو په پايله کې منځ ته راغلی دی، چې موږ ته يې د خپلو پيغمبرانو له لارې ښوولي دي او خام توکي يې په پنځ (طبيعت) کې پيدا کړي دي؛ يانې زېرمې يې په پنځ کې ځای پرځای کړي دي، که موږ لږ فکر وکړو، کېدای شي له ننني پرمختگ څخه نور هم پرمخ لاړ شو.

قرآن کریم سپورمی ته پرتګ ګرېډلی

پر ۱۹۶۹ زیږدي کال کې امریکایان د انسانانو په لاس جوړو شویو توکو په وسیله فضا ته لاړل، ښې پایلې یې لاس ته راوړې؛ خو ډېرو انسانانو باور نه کاوه، چې څنګه انسان کولای شي، سپورمی ته لاړ شي؟ آیا دا کېدای شي؟ دې خبرو به ډېر وخت ضایع کاوه، هر چا به ویل، چې سپورمی نور دی او انسان سوځوي او په خپلو خبرو به یې ټینګار هم کاوه.

په هغه وخت کې مې له یو تن سره پېژندګلوي وشوه، خبرې مو ورو – ورو تر سپورمیه، چې امریکایان ورته ختلې ول ورسېدلې، هغه وویل، چې زه پردې خبره هېڅ باور نه کوم، ما ورته وویل، چې زه یې په ټوله مانا منم او باور هم ورباندې کوم، د الله (ج) کتاب ۱۴۰۰ کاله وړاندې دې خبرې ته اشاره کړې ده، د دین یو لوی عالم په خپل تفسیر کې دا خبره داسې څرګندوي.

نوموړی په دې خبرې نور هم حیران شو، هغه له یوې عالي لېسې نه فارغ شوی و؛ خو دا یې ویل، دا مې لومړی ځل دی، چې داسې خبرې اورم او خپلو خبرو ته یې دوام ورکړ: NASA⁶ ته مې تېلېګرام واستوه او هغوی ته مې مبارکي ورکړه، په تېلېګرام کې مې د هغوی بریالیتوبونه ولیکل.

! آیا دومره ډاډه یاست؟

! هو ډاډه یم، قرآن کریم هرڅه روښانه کړي دي.

! په کوم تفسیر شریف کې ورسره مخ شوی یې.

! له خپل کتابتون څخه مې یو کتاب راواخیست، یوه پاڼه مې پرانیستله او پر لوستلو مې پیل وکړ. لیکلي وو:

((تر لمر او سپورمی پورې دې پرمختګ وکړ (سپورمی ته لاړې). لمر کې دې پښه کېښوده.

وګوره سپورمی په خپله تیاره ده (خپله رڼا له لمر نه اخلي) نه رڼا لري او نه ژوند)

(Sozler / ۳۵۴)⁷

⁶ - NASA (National Aeronautics and space Administration) د فضا او فضاښوونې ملي اداره،

چې په ۱۹۵۸ زیږدي کال کې د امریکا په متحده ایالاتو کې یې بنسټ کېښودل شو او اوس هم د امریکا په واشنگټن ډي سي کې پرته ده، د ولسمشر تر ځانګړې څارنې لاندې کارونه ترسره کوي او همدارنګه د بودجې خوندي ساتل یې هم د ولسمشر له خوا ټاکل کېږي.

⁷ - د (Sozler) کتاب لیکوال استاد بدیع الزمان نورسي دی، چې پر ۱۸۷۳ زیږدي کال په ترکیه کې زیږېدلی او پر کال ۱۹۶۰ زیږدي کې مړ شوی دی.

بيا مې هغه ته مخ وروگرځاوه او ورته مې وويل:

ستاسې پاملرنه وروستی جملې ته را اړوم، ويل شوي، چې (سپورمې ژوند او نور نه لري). دا تفسير څلوېښت کاله دمخه ليکل شوی دی، دې ته څه وايي؟

څه به يې ويلي وای؟ حيران شوی و او داسې يې ويل، چې په خپل لاس کې څومره يوه درنه او له ارزښته ډکه خزانه لرو؛ خو له بده مرغه چې ور څخه ناڅېره پاتې يو، څوک پوهېږي، چې په قرآن کریم کې څومره نور پټ رازونه شته دي؟ خو کومې دي هغه سترگې چې ويې ويني او هغه عقل، چې درک يې کړي، د دې شيانو لرل اړين او لازمي دي؛ ترڅو د قرآن کریم له پټو رازونو څخه ځان خبر کړو. ډېر د شکر ځای دی، چې دې شيانو ته پخوانيو پوهانو او عالمانو نغوته کړې او ورباندې پوه شوي دي، کله نو تر اوسه به موږ نالوستي او بې خبره پاتې وو او د هغوی برکت دی، چې اوس ورته څه شی زده کوو.

خو ورځې وروسته له دې چې (امريکايان سپورمې ته تللي ول) داسې مو واورېدل؛ لکه څنگه چې په تفسير شريف کې ليکل شوي و، کټ مټ هماغسې؛ يانې هلته نه ژوند (حيات) و، نه نور او نه هم سوځېده.

لومړنی فضانورد، چې په سپورمې کې يې پل ايښی دی (نيل ارمسټرانگ) و، خپل لاسونه يې پورته کړل او د الله (ج) ډېر شکر يې وکړ، هغه پوهېده، چې انسانان په پنځ (طبيعت) کې د الهي جوړو شويو قوانينو په واسطه دلته رسېدلی شي.

نو اوس موږ مسلمانان بايد زيار وباسو، درس ووايو، قرآن کریم په بشپړه توګه درک کړو او په راتلونکې کې له نورو ډېرو علمي پرمختګونو او نوښتونو سره غاړه غړۍ شو او له دې پوښتنې سره مخ نه شو، چې ولې مسلمانان په لومړي ځل سپورمې ته ونه ختل؟ په داسې حال کې چې دا موضوع لا دمخه په قرآن کریم کې بيان شوې ده.

د کتاب په پيل کې مو هم وويل، چې الله (ج) د ټولو انسانانو خالق او خدای دی، (رب العلمين) دی، خپلو بنده ګانو ته يې امر کړی، چې زيار وباسي، درس ولولئ، څېړنې وکړئ او خدای (ج) خپلو زيار کښو بندګانو ته هرومرو ثواب او پايله ورکوي.

حضرت محمد (ص) هم په خپلو ډېرو حديثونو کې خپل امتيان درس ويلو، زيار ايستلو او څېړنې کولو ته هڅولي دي، که مسلمانان هم يو؛ خو بې له زيار او کوښښ څخه نشو کولای، چې بريالي او ګټونکي شو؛ ځکه چې تبلي او لټي خپله د الله (ج) له امر څخه سرغړونه ده.

بې ځايه به نه وي، چې ووايو، الله (ج) تل هغه چا ته برياليتوب ور په برخه کوي، چې زيار باسي او بې له زياره برياليتوب ته څوک نه شي رسېدلای.

په قرآن کریم کې د هر علم په اړه پوره بحث شوی؛ خو باید له ځانه وپوښتو، چې آیا موږ دا علمونه زده کړي دي او یا مو د دغو علمونو په اړه څېړنې کړي دي؟ ستونزه همدلته ده، که موږ دا علمونه زده کړو؛ نو ټولې ستونزې به حل شي.

د ابابیل له آلتونکود نیوترون تر بڼه

اېره خپلو سرتېرو ته پر کعبه شریفه د برید کولو امر کړی و؛ خو هغه فیل (محمود) چې اېره ورباندې سپور و، په ځمکه کې ننوت او قدم یې نه شو وهلاى.

اېره د یمن والي عيسوي مذهبه و، کعبې شریفې ته یې د ډلو ډلو انسانانو تگ ولید، د مخنیوي لپاره یې یوه کلیسا، چې دروازې یې له سرو زرو، سپینو زرو او یاقوتو څخه جوړې شوې وې - جوړه کړه.

ده به فکر کاوه، چې دا کلیسا له کعبې شریفې نه غوره او ښه ده او ټول خلک به دلته راشي؛ خو څنگه یې چې هیله لرله هسې ونه شول، هېڅوک رانغلل، له دې امله یې د کعبې شریفې د سوځولو امر ورکړ، په دې وخت کې یې د حبشي سلطنت تر ټولو ځواکمن او قوي فیل (محمود) راوغوښت.

تیارې یې ونيوله، د کعبې شریفې په لوري وخوځېدل او د یوې ورځې په لړ کې د کعبې شریفې شا او خوا ځای پر ځای شول.

په دغو ورځو کې د حضرت محمد (ص) د نیکه (عبدالطلب)، چې د قریشو د قبیلې مشر هم و، دوه سوه اوښان چور شول.

د حضرت محمد (ص) تره عبدالطلب د خپلو اوښانو د بېرته غوښتلو لپاره اېره ته ورغی او خپله غوښتنه یې ورته بیان کړه، اېره ډېر حیران شوی و او عبدالطلب ته یې وویل: زه ستاسې د پلرونو او نیکونو د ځای (کعبې) وړاندو ته راغلی یم او ته دې خپلې غوښتنې ته وگوره، د کعبې په اړه هېڅ فکر نه کوې او خپل اوښان غواړې. عبدالطلب ورته داسې ځواب ورکړ:

زه یوازې د خپلو اوښانو څښتن یم او کعبه هم څښتن لري او هغه به یې خپله ساتنه وکړي. اېره د دې خبرې له اورېدو وروسته په ملنډو وویل: اوس هېڅوک نشته، چې کعبه له مانه وساتي.

بله ورځ یې خپلو سرتېرو ته پر کعبې شریفې د برید کولو امر ورکړ؛ خو هغه فیل (محمود) چې اېره ورباندې سپور و، په ځمکه کې ننوت او قدم یې نه شو وهلاى، هرڅه یې چې وکړل هغه یې له ځمکې ونه شو ایستلای، کله به چې د فیل مخه د شام خواته کېدله، په ډېرې چټکۍ سره به یې تگ کاوه؛ خو چې کله به یې د فیل مخه د کعبې شریفې خواته کړله، له خپله ځایه به نه شو ښورېدلای او هېڅ حرکت به یې نه شو کولای. د سیند له خوا نه د الوتونکو یو لښکر تر سترگو شو، چې د هغو په گوتو؛ یانې پنځو او مېنو کو کې د نخود په اندازه وړې وړې تیرې

لیدل کېدې^۸. د ابرهه پر سرتېرو یې د تیرو غورځول پیل کړل، په هر ځای به چې تیره لوېدله هغه ځای به یې سوری کاوه.

ها او هو پیل شوه او د ابرهه سرتېرو به یوې او بلې خواته تېښته کوله او یو او بل به یې تر پښو لاندې کول، ابرهه هم ونه ژغورل شو، ټول ځان یې سوری - سوری شوی و. د الله (ج) په امر باران په ډېرې تیزی سره ورېدل پیل کړل او د ابرهه د لښکرو پاتې شوي کسان یې هم له ځانه سره یوړل.

قرآن کریم دا پېښه د فیل په سورت کې داسې بیان کړې ده:

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ (۱) أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ (۲)
وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ (۳) تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ (۴) فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ
مَّا كُوِلَ (۵)

ژباړه: ودې نه لیدل، چې ستا رب د فیل (هاتي) له خاوندانو سره څه وکړل؟ آیا د هغو پلان یې ورښه نه کړ؟ او (چې) سېل سېل مرغان یې پرې راوستل، هغوی به یې د پخې شوې خټې په کاڼو وويشتل، اخر یې خوړل شوو وښو غوندې کړل.

قرآن کریم د فیل په سورت کې له هغو تیرو څخه یادونه کوي، چې د ابابېلو (مرغانو) له خوا به د ابرهه پر لښکرو غورځېدلې، آیا دا تیرې د نیوترون له بڼې سره ورته والی نه لري؟ لکه څنګه چې د نیوترون بڼې استوګنځي نه خرابوي او یوازې په انسانانو تاثیر کوي، همدغسې هغه تیرې، چې الوتونکو به غورځولې، کعبې شریفې ته یې هېڅ زیان ونه رساوه او یوازې یې د ابرهه لښکر له منځه یووړ. داسې نه ده، چې هغه تیرې د نیوترون بمونه ول؛ خو د نیوترون بم ته یې یوه اشاره ده؛ یانې د نیوترون د بڼې د جوړېدا ډول یې ښوولی. اوسنیو انسانانو له ډېرو زیارونو او کړاوونو ګاللوروسته د نیوترون بڼې کشف کړ.

د نیوترون د بڼې زیان یوه بېله موضوع ده، زموږ دین د هغو څیزونو له ګټې اخیستلو څخه هر وخت مخنیوی کړی، چې انسانانو ته زیان رسوونکی وي؛ خو د هر هغه شي په ګټې اخیستلو یې امر کړی، چې نورو انسانانو ته ګټور وي.

^۸- هر الوتونکي درې وړې تیرې درلودې، چې یوه یې په مېنوکه او دوه نورې یې په پنډو کې وې.

هغه اور چې ونه سوځېده

نمرود د يوه غټ اور د جوړېدو امر ورکړ، ميدان يې د خسو او لرگيو د غونډيو په څېر جوړ کړ او يوه ورځ يې لرگيو او خسو ته اور ورکړ، د اور شغلې او سپرغۍ به تر ډېرې لوړې تللې او ابراهيم (ع) يې د اور دننه وروغوړخاوه.

آيا يخچال پېژنئ؟ له برېښنا سره کار کوي، هر شى يې، چې دننه کېښوول شي يخ او ساړه يې ساتي او د شيانو په تازه پاتې کېدو کې مرسته کوي. آيا هغه جامې پېژنئ، چې د اور ضد دي؟ له دغو جامو څخه د اطفایې کسان ګټه اخلي، دهغو نوم (اميانټ) دی او له يوې نه سوځېدونکې مادې څخه جوړېږي. د اطفایې کسان هغه اغوندي او په ډېرې اسانۍ سره د اور ځای ته ورننوځي، کله چې په اور کې د قدم وهلو خبره رامنځ ته کېږي؛ نو د ابراهيم (ع) کيسه را په يادېږي. دا کيسه په قرآن کریم کې داسې راغلې ده: د بابل خلکو د ستورو او بُتانو عبادت کاوه، د هغه ځای د ټولواک نوم نمرود و او هغه يو شتمن او عياش انسان و. نعوذ بالله خپل ځانته به يې خداى وايه.

کوم فقيران او مسکينان به، چې هغه ته راتلل؛ نو له هغوى څخه به يې پوښتنه کوله، چې ستاسې خداى څوک دی؟ چا به چې ورته ويل، ته مې خداى يې، هغه ته به يې خوراكي توکي ورکول او چا به، چې ورته وويل، زما خداى پاک الله (ج) دی، هغه به يې ځوراوه، واهه او زيان به يې ورساوه.

الله (ج) ابراهيم (ع) دوى ته د پيغمبر په توګه راواستوه، يوه ورځ ابراهيم (ع) بُتخانې ته ورننوت او ټول بُتان يې د تبر په وسيله مات کړل او تبر يې تر ټولو غټ بُت په غاړه کې ځوړند کړ. خلکو پوښتل، چې دا بُتان چا مات کړي دي؟

ابراهيم (ع) تر ټولو غټ بُت ته اشاره وکړه او وېي ويل: وګورئ هغه مات کړي دي او تر اوسه يې تبر په غاړه کې پروت دی. د بت عبادت کوونکو به ويل: هغه خپله پيدا کړل شوى دی. ابراهيم (ع) ورته وويل: که داسې وي؛ نو ولې د هغه بُت عبادت کوئ، چې هېڅ يې هم پر وس نه دي پوره او آن خپله ساتنه هم نه شي کولای. ټول خلک غلي شول او نمرود يې له دې موضوع نه خبر کړ. نمرود ابراهيم (ع) زندان ته واچوه او د هغه د وژلو اراده يې وکړه.

نمرود د لوی اور د تیارولو امر ورکړ، میدان یې د خسو او لرگیو د غونډیو په څېر جوړ کړ؛ یانې له لرگیو او خسو څخه یې ډک کړ او یوه ورځ یې لرگیو او خسو ته اور ورکړ، د اور شغلې او سپرغې به تر آسمانه پورې تللې او ابراهیم (ع) یې د ټال په وسیله د اور منځ ته وروغوړځاوه.

خو الله (ج) هر شی لیده او په هر شي پوهېده، پرې یې نه ښوول، چې خپل محبوب پیغمبر یې مغلوب شي او اور ته یې داسې امر وکړ: (۶۸) قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ (۶۹)

ژباړه: موږ وویل: ای اوره! پر ابراهیم سوږ او سلامت شه. لیدونکو به په ډېر حیرانتیا سره اور ته کتل؛ ځکه چې د اور دننه به ابراهیم (ع) خندل، لکه څنګه چې اور ته امر شوی و، اور نه سوځېده، ځینو لیدونکو د دې معجزې پر لیدلو سره له نمرود نه مخ واړوه او پر الله (ج) یې ایمان راوړ.

عالمانو له دې معجزې، چې په قرآن کریم کې ذکر شوې ده، ډېر شیان زده کړل؛ معجزه یې ځکه ترسره کولای نه شوه، چې پیغمبران نه دي؛ بلکې آیا د اور ضد جامې نه شي جوړولی؟ آیا اور په یوې داسې سپړدونکي یا یخوونکې وسیلې نه شي بدلوی؟ چې په هغه لاره کې قرآن کریم اشاره هم کړې ده، وروسته له ډېرو کلونو زیار څخه یې سمه او ګټوره پایله لاسته راوړه. څنګه؟

که څیر شو؛ نو الله (ج) اور ته (یخ او سلامت اوسه) ویلي دي؛ ځکه چې اور نه یوازې په خپلې ګرمۍ سره سوځي؛ بلکې په سوړوالي یا یخوالي هم سوځي.

په ژمي کې، چې واښه یخ وهي، موږ له ځانه سره وایو، چې بوتې یا واښه سوځېدلي دي، په اصل کې واښه یا بوتې همداسې وي؛ لکه چې د اور په وسیله سوځول شوې وي، هغه اور، چې په خپل سوړوالي یا یخوالي سوځي، خپل شا و خوا ته ګرمي شیندي یا حرارت نه خپروي؟ او د دې برعکس کېږي، چې د خپلې شا او خوا ګرمي راغونډوي او د خپل شا وخوا نور شیان یخوي او یا ورنه یخ جوړوي.

آیا تاسې ته یخچال نه دریادېږي؟ آیا پوهیږئ، هغه برېښنا، چې د یخچال موتور په کارېدلو راولي، هغه یو ډول اور دی، که انسان ورسره اړیکه ونیسي سوځوي یې؛ خو دا اور د یخچال دننه اوبه په یخ بدلوي؛ یانې اور د یخچال دننه سوږ یا یخ دی. له بله پلوه د څښاک او خوراک شیان ساره؛ یانې ښه ساتي.

په یخچال کې د برېښنا اور د سوځېدلو په حالت کې دی، په دغه ایت شریف کې یخچال ته هم اشاره شوې ده.

لکه څنگه چې د نمرود اور د ابراهيم (ع) بدن ونه سوځاوه، د هغه جامې يې هم ونه سوځولې. عالمانو له دې پېښې څخه دا پايله ترلاسه کړه، چې (اميانټ) يا اور ضد جامې يې جوړې کړي. د اطفایې د کسانو جامې له يو ډول اور ضد مادې څخه جوړې شوي، چې (اميانټ) نومېږي. الله (ج) چې کله نړۍ پيدا کوله؛ نو دا ماده يې هم ورسره پيدا کړه او په خپل کتاب کې يې د هغه په تړاو يوه پېښه بيان کړه، چې نور بندگان يې زيار وباسي او کوښښ وکړي. په لنډه توګه ويلای شو، چې نننۍ پرمختګ ټول د قرآن کریم د ارشاداتو په رڼا کې شوی دی.

د حضرت موسی (ع) امسا

بني اسرائيل د تيه له دښتې څخه په تنگ شوي وو او كله به، چې لمر راښکاره شو دوی به گرمی سوځول او دوزخ به يې ورپه ياداوه.

حضرت موسی (ع) په مصر کې ژوند کاوه او د بني اسرائيلو (د يعقوب د اسحاق زوی د اولادونو) لپاره د پيغمبر په توگه را استول شوی و.

په هغه وخت کې د مصر ټولواک فرعون و، چې د خدايي دعوه يې کړې وه او له بني اسرائيلو څخه به يې د غلامانو او مزدورانو په توگه کار اخيسته.

موسی (ع) به فرعون او فرعونيانو ته د سمې لارې ښوونه کوله او هغوی به يې پر الله (ج) ايمان راوړلو ته هڅول؛ خو فرعون نه يوازې، چې مسلمان نه شو؛ بلکې چا به چې پر خدای (ج) ايمان راوړ هغه به يې تر بلابلو شکنجو لاندې راوسته.

موسی (ع) د فرعون پرضد ډېرې مبارزې وکړې او په پای کې يې يهودان د هغه له ظلم څخه وژغورل.

دا د آزادۍ په لور لومړی گام و، موسی (ع) غوښتل، چې اسرائيل بېرته خپل آر ټاټوبي (بيت المقدس) ته راستانه شي او په آزاده توگه خپل ژوند تېر کړي او د همدې لپاره يې يهودانو ته وړاندیز وکړ، چې وروسته له يو څه مبارزې به تاسې دخپلو آرو ځايونو څښتنان شئ؛ خو يهودانو سرغړونه وکړه.

او ويل يې:

اې موسی (ع) موږ له تاسې سره نه څو او له هېڅ چا سره جگړه هم نه کوو، همدلته آرامه يو او که ډېر د جگړې مينه وال ياست؛ نو له خپل پرودگار سره دې يو ځای جنگ وکړه.

د هغوی دغه ښکاره او څرگند انکار موسی (ع) عصباني کړ او ډېر ځورېده، چې د خپلو خلکو لپاره کار کوي، زيار باسي؛ خو هغوی يې خبره نه اوري، ځکه چې هغوی پر الله (ج) باندې پوره باور نه درلود او د موسی (ع) خبرو ته يې هېڅ غور نه نيوه.

حضرت موسی (ع) به ډېر زيار ويسته، چې هغوی وپوهوي؛ خو هغوی هېڅ ځان نه پوهاوه او موسی (ع) خپل لاسونه پورته کړل او وېي ويل:

اې خدايه! زما قوم زما خبرې نه اوري، هغوی راوينس کړه، د چا لپاره، چې نصيحت گټه ونه کړه؛ نو هغوی ته مصيبت لازم دی، هغوی د يوه مصيبت او بلا په واسطه لارې ته راوړله.

الله (ج) د موسی (ع) دعا ومنله.

تر هغې ورځې پورې هغوی د موسی (ع) خبرې نه منلې او الله (ج) په دوی باندې وچکالي او قحطی راوستله، هغه اوبه چې پخوا به روانې وې، وروسته له هغه بندې شوې، بارانونه به ورېدل، وروسته له دې ونه ورېدل، بني اسرائيل د تیه په دښته کې په تنگ شوي وو او کله به چې لمر راپورته کېده؛ نو دوی به له گرمۍ نه سوځېدل او د تیه دښتې دوی ته دوزخ وریاداو.

خلوېښت کاله یې په داسې ډول ژوند وکړ، وروسته له دې چې له موسی (ع) څخه یې بښنه وغوښته او ورته یې وویل: موسی (ع) موږ ته اوبه پیدا کړه، که دې اوبه پیدا کړې ستا هره خبره منو او ته، چې هرڅه وایې له تاسره هرځای ته ځو.

حضرت موسی (ع) کلونه کلونه دې ورځې ته انتظار لاره، خپل زنگنونه یې په ځمکه ولگول او لاسونه یې د لوی څښتن دربار ته پورته کړل او وېې ویل:

اې زما لویه خدایه! د دې ورځې له راتلونکو څخه ډېر شکرونه کوم، زما د خلکو د غوښتونو په اړه ته ښه پوهیږې او ته یې هره خبره اورې، موږ اوبه نه لرو، موږ ته په خپلې مهربانۍ سره اوبه راکړه.

الله (ج) وفرمایل:

اې موسی (ع)! خپله امسا په تیره ووهه!

وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِّزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ (٦٠)

ژباړه: او کله چې موسی (ع) د خپل قوم لپاره اوبه وغوښتې، نو موږ وویل: په خپلې کونټۍ دې دغه ګټ ووهه! نو بیا دولس چینې ترې وخوټېدې، هرې ډلې خپل اوبه خور وپېژندو، د الله (ج) د رزق نه خورئ او څښی، خو په ځمکه کې فسادیان مه ګرځئ.

موسی (ع) د ټولو خلکو په مخ کې خپله امسا په تیره ووهله او له تیرې نه دولس سوري جوړ شول، چې له هر سوري څخه د اوبو فواري پیل شوې. اوبه د دولسو قبیلو په منځ کې ووېشل شوې او هرې قبیلې به د خپلې برخې له اوبو نه ګټه اخیسته او ټول د اوبو له قحطۍ نه وژغورل شول.

خدای (ج) دا پېښه په قرآن کریم کې د بقره سورت په ٦٠ آیت کې بیان کړې ده او دا آیت هم د نورو آیتونو په څېر د علم او روښنایي په لاره کې رڼا اچولې ده:

اې انسانانو! ستاسې لپاره مې تر ځمکې لاندې بې شمېره ذخیرې اېښې دي، د موسی (ع) معجزه د نمونې په څېر درواخلی، هغه ډول ماشینونه جوړ کړئ، چې کلکې تیرې سوري کړي. په

ځمکه کې کښته لاړ شئ، هلته پټ شيان، لکه: اوبه، اوسپنه، مس، پترول، کروم، سرب او نور راوباسئ او له دغو توکو نه ګټه واخلي.

عالمانو د دغې معجزې په رڼا کې ډېر شيان جوړ کړل، هغوی د خپلو جوړو شويو وسایلو څخه کار واخيسته او د ځمکې تل ته ورکښته شول او ځمکه یې سوری کړه، له هغه څخه یې ګټه واخيسته.

د ژور مېچ (سونداژ⁹) په وسیله باندې یې له ځمکې څخه پترول راووېستل، تیرې یې ماتې کړې او له هغو څخه یې کانونه را وایستل او له بېلابېلو وسایلو څخه یې ګټه کړې، چې په قرآن کریم کې ورته اشاره شوې ده.

په داسې حال کې چې خدای (ج) د قرآن کریم په بېلابېلو آیاتونو کې د داسې شيانو د ګټې د ډول په اړه او یا هم په ځینې طبیعي پېښو کې موږ ته راښوولي دي او انسانانو تر ځمکې لاندې د دغو ټولو شيانو څخه ګټه نه وه کړې؛ نو آیا دا یوه لویه تېروتنه نه ده؟

⁹- لاتیني نومونه ده چې ژور مېچ یې ټکي پرټکي مانا کېږي خو موخه یې هغه ډاګه یا خاده ده چې په اتومات ډول له څاه تېل راباسي او شپه او ورځ چالان وي لکه زموږ په وروسته پاتې هېوادو کې چې اوبه پرې راباسي په یوه سرکې یې ډبرې تړلې وي او بل سرکې یې سلواغه یا ډولچه او په لږ زور اوبه راباسي، چې موږ او تاسې ورته په وطني ژبه دار او یا څرخ وايو.

پایله

قرآن کریم هر ډول فن او صنعت ته اشاره کړې ده.

هغه خدای (ج)، چې پوهیږي، په کوم وخت کې څه شی پېښیږي، خپل کتاب یې داسې را استولی دی، چې په هروخت کې د ټولو انسانانو لپاره د گټې وړ وي. د موندنو او نوښتونو په ترسره کېدلو سره انسانانو ته دا معلومه شوه، چې دا کتاب یو الهي کتاب دی او دغو موندنو او نوښتونو ته قرآن کریم لا دمخه اشاره کړې وه.

مسلمانانو او کافرانو دا خبره منلې، چې قرآن کریم د الله (ج) کتاب دی، د بېلگې په ډول مشهور لامبوزن او فرانسوی څېړونکی کوسټو د خپلې مسلمانې کیسه داسې بیانوي:

د مدیترانې بحیرې ځانگړنې بېلې دي، لکه گرمې، تروې او ټینګې دي او د جبل الطارق د آبنا په وسیله د اقیانوس اطلس سره یو ځای کیږي؛ خو د اقیانوس اطلس گرمې، ټینګوالی او تریو والی بېل دی؛ یانې له یو او بل نه توپیر لري، په داسې حال کې چې دا دوه بحرونه (مدیترانه او اطلس) میلیونونه او زرگونه کلونه کیږي، چې یو ځای بهیږي، باید د دوی ټولې ځانگړنې یو شان وي. دا پټه پرده د دواړو بحرونو په منځ کې خنډ وه او دا پېښه مو په نورو بحرونو کې هم ولیدله.

له ځانه سره مې وویل: د ابحارو دا ځانگړنې یې ۱۴۰۰ کاله وړاندې په قرآن کریم کې بیان کړې دي او په آیتونو کې یې داسې ښوولې ده:

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ (۱۹) بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ (۲۰)

ژباړه: هغه دوه سیندونه (داسې) بهولي، چې سره نښتي دي، خو ترمنځ یې یوه پرده ده، چې یو پر بل نه ګلېږي.

او همدارنګه د فرقان سورت په ۵۳ آیت شریف کې داسې راغلي دي:

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا (۵۳)

ژباړه: او دی هماغه دی، چې دوه سمندرونه یې خوشې کړي، چې دا یو ډېر خور – خونډور دی او دا بل مالګین – تريخ او د دواړو ترمنځ یې یوه پرده واچوله او یو بند چې منع کړی شوی دی.

مشهور فرانسوی لامبوزن او څېړونکی د دغو ټولو لاسوندونو (دلیلونو) په مقابل کې داسې وایي: ((هر هغه شی، چې ننني علم پیدا کړی، هغه الله (ج) ۱۴۰۰ کاله مخکې په قرآن کریم کې بیان کړی دی، زه هم گواهي (شهادت) ورکوم، چې قرآن کریم د الله (ج) کتاب دی او له دې ویلو سره مسلمان شو.

هو! قرآن کریم د ټولو علمونو کیلي ده، هغه معجزې، چې الله (ج) پر خپلو پیغمبرانو باندې لورولې دي، هغه ټولې د علم لارې رابښي، په موندنو او نوښتونو یې رڼا اچولې ده او له بله پلوه یې انسانان کار کولو او زیار ایستلو ته متوجه کړي دي او تر ټولو غوره لار همدا ده.

په پای کې له تاسې ټولو درنو لوستونکو څخه د خپل ځان، زما کورنۍ او ټولې اسلامي نړۍ د ښېگڼې لپاره د دعا غوښتونکی یم.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library